

ABECEDAR

Spiridon Vangheli,
Grigore Vieru,
Lică Sainciuc

A BECEDAR

Consultație metodică:
Eudochia Guțan,
Irina Gantea

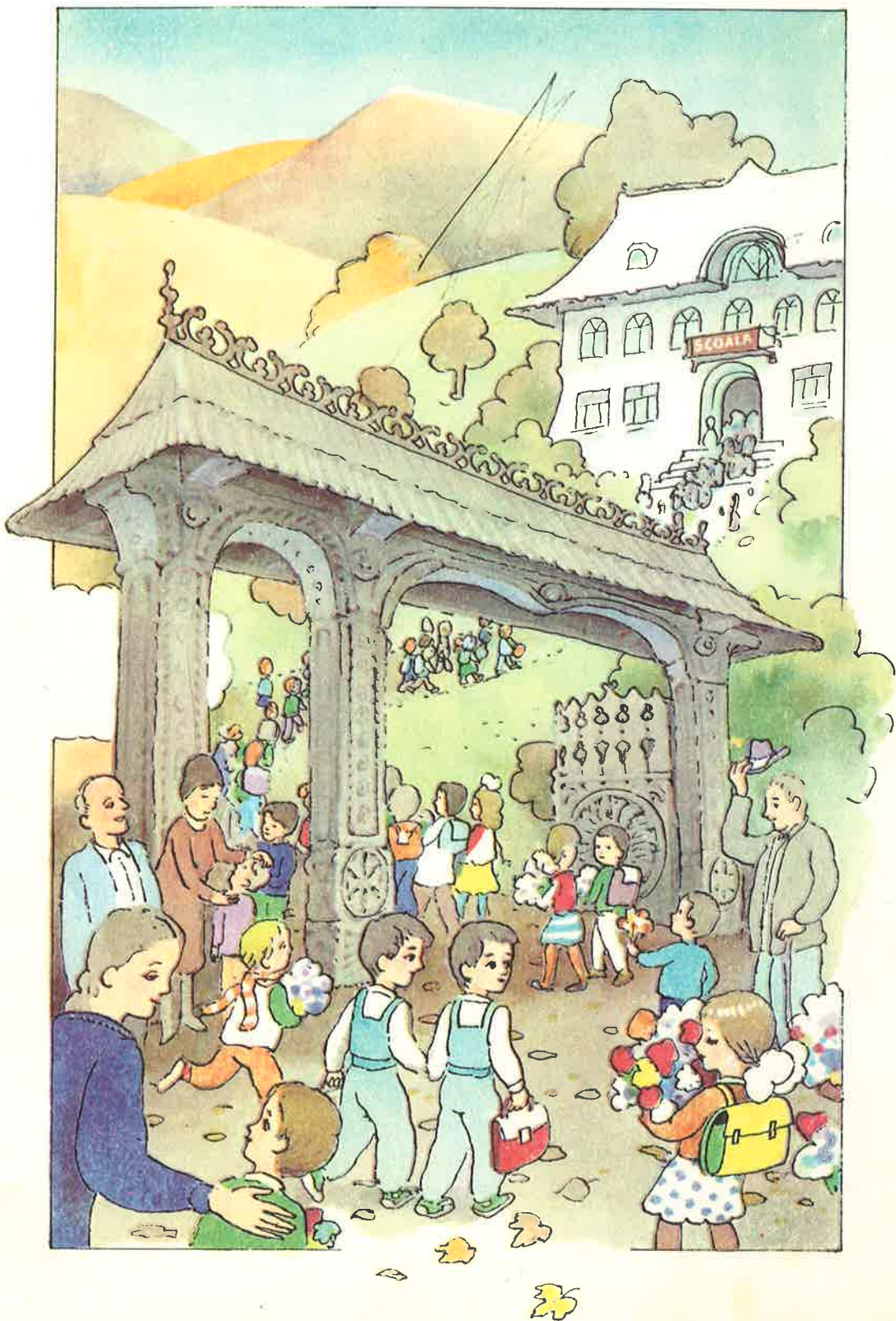
Ediția
a șasea

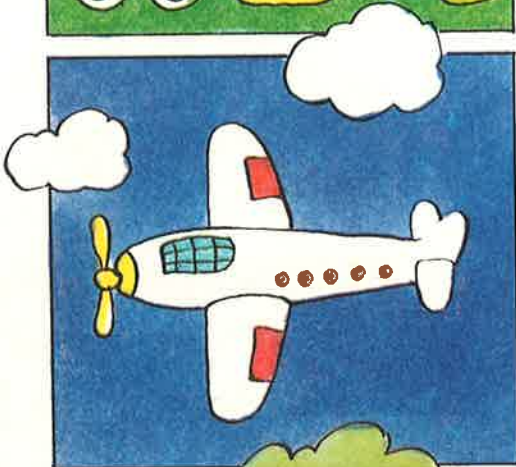
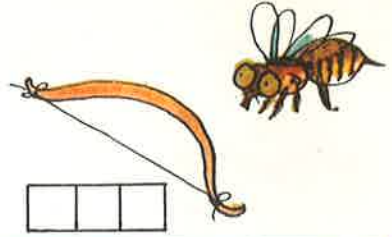
CHIȘINĂU, „LUMINA”,

1990

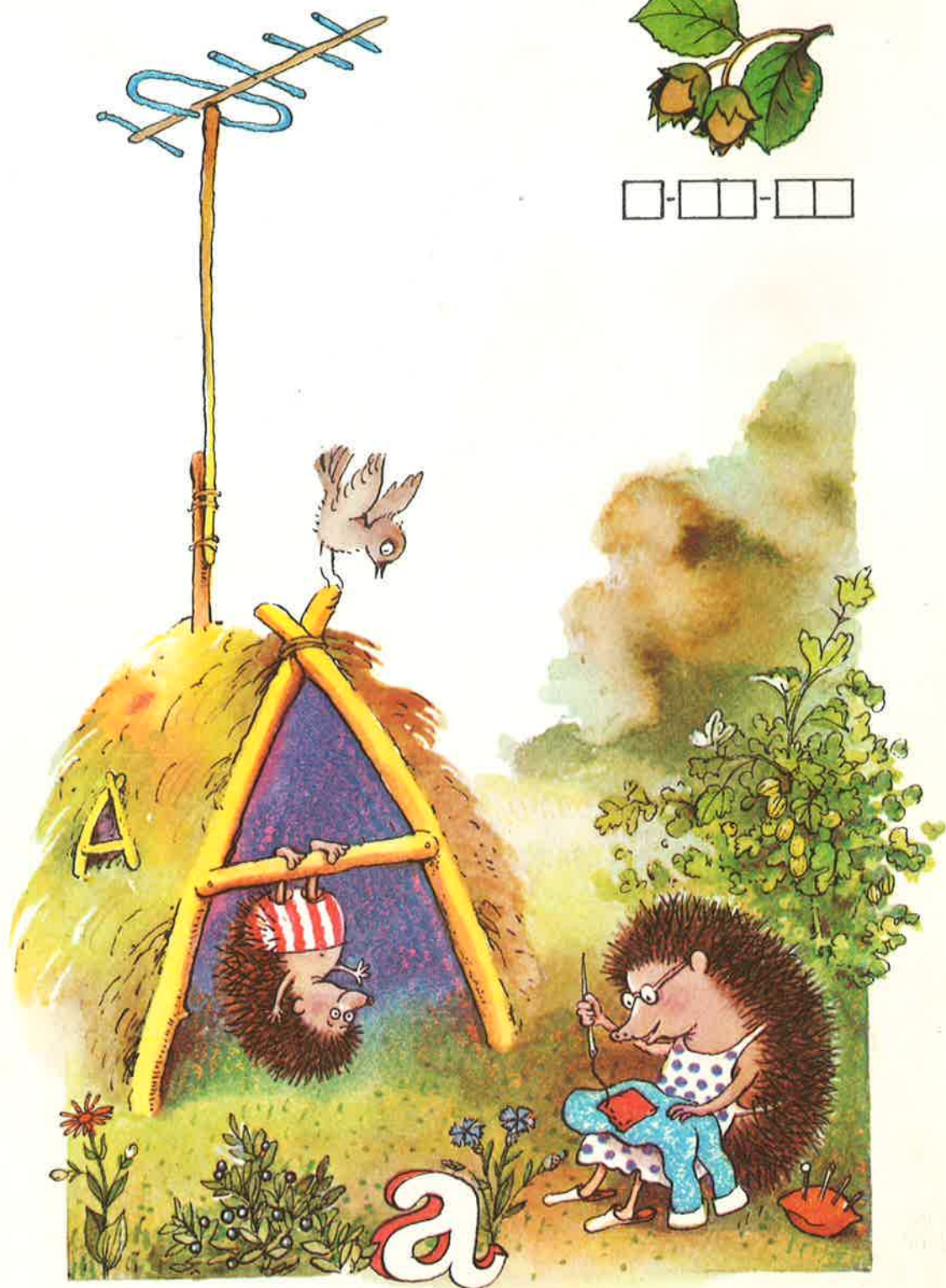

A a

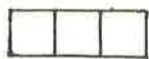

A-a-a!

U

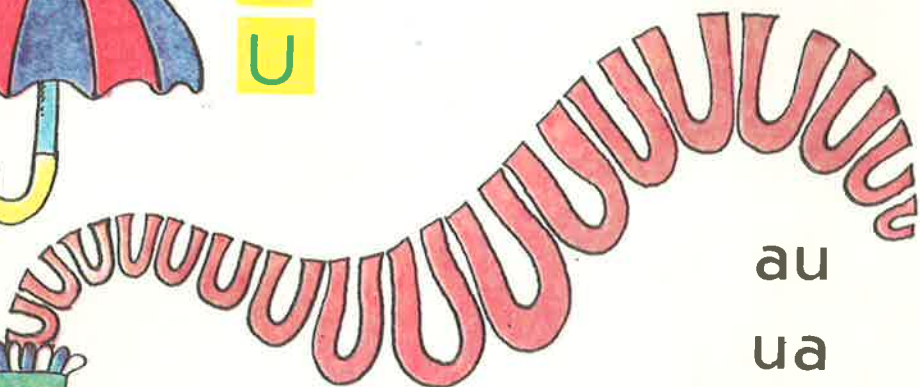

u

A

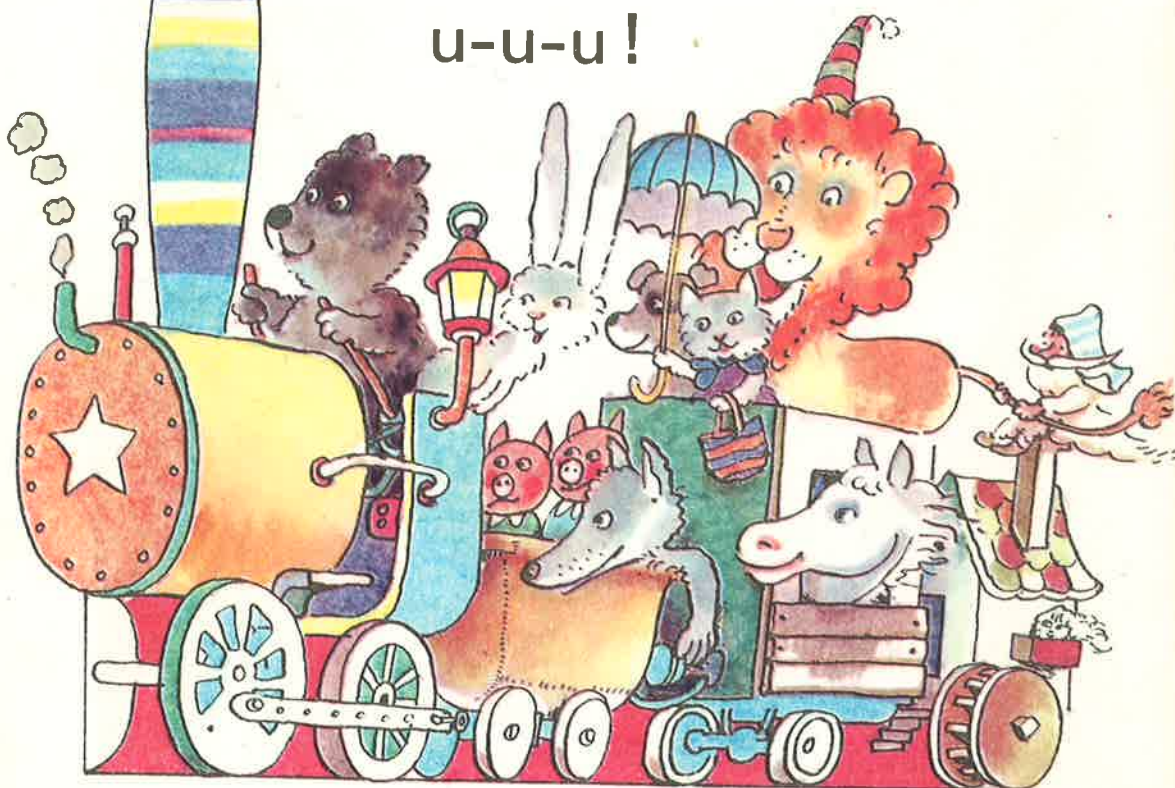
U

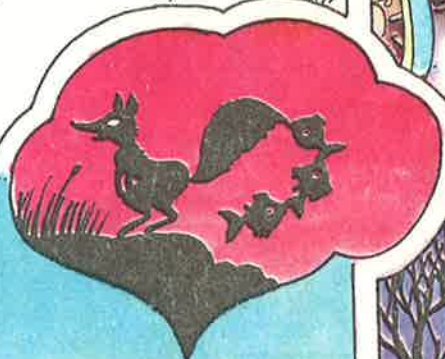

au

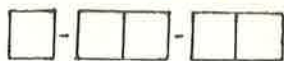
ua

u-u-u!

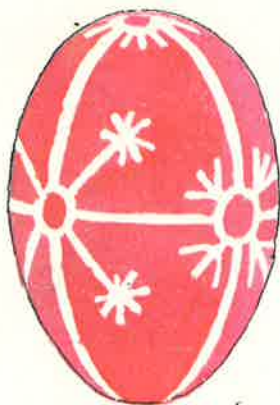

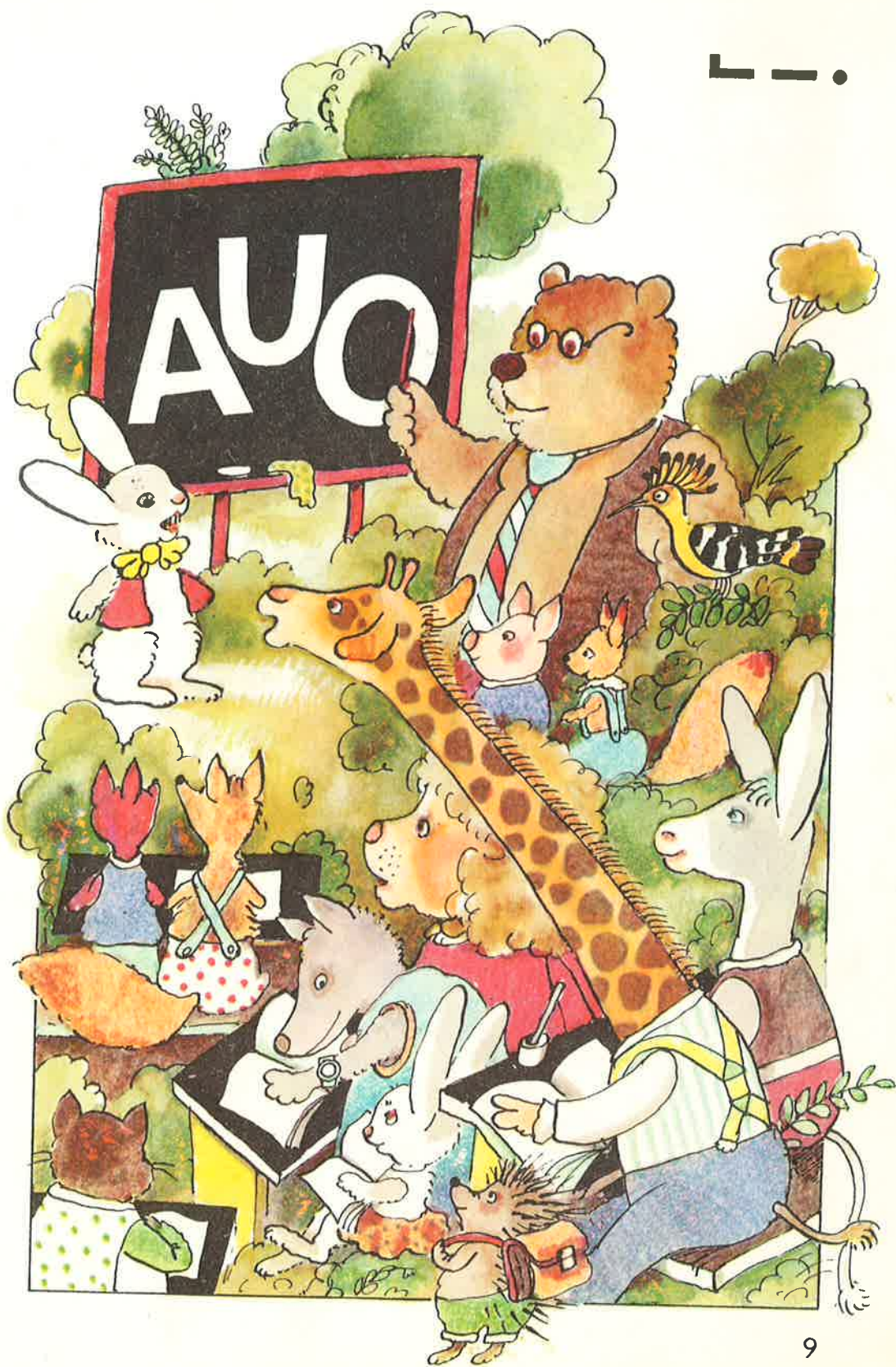
Oo

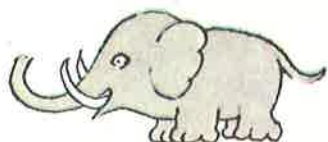
O-o-o! Ou!

A AU O OA OU U UA UO

Ee

□ - □ - □

A

U

O

E

Eu

E □ □

A

AE

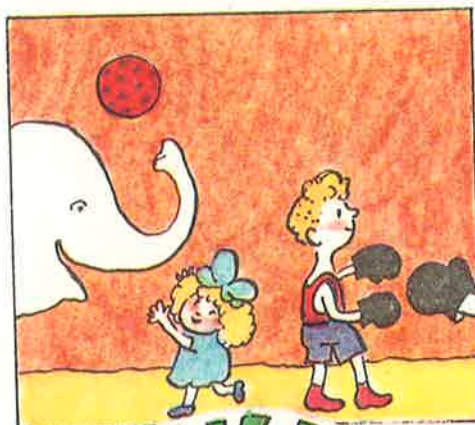
O

OE

U

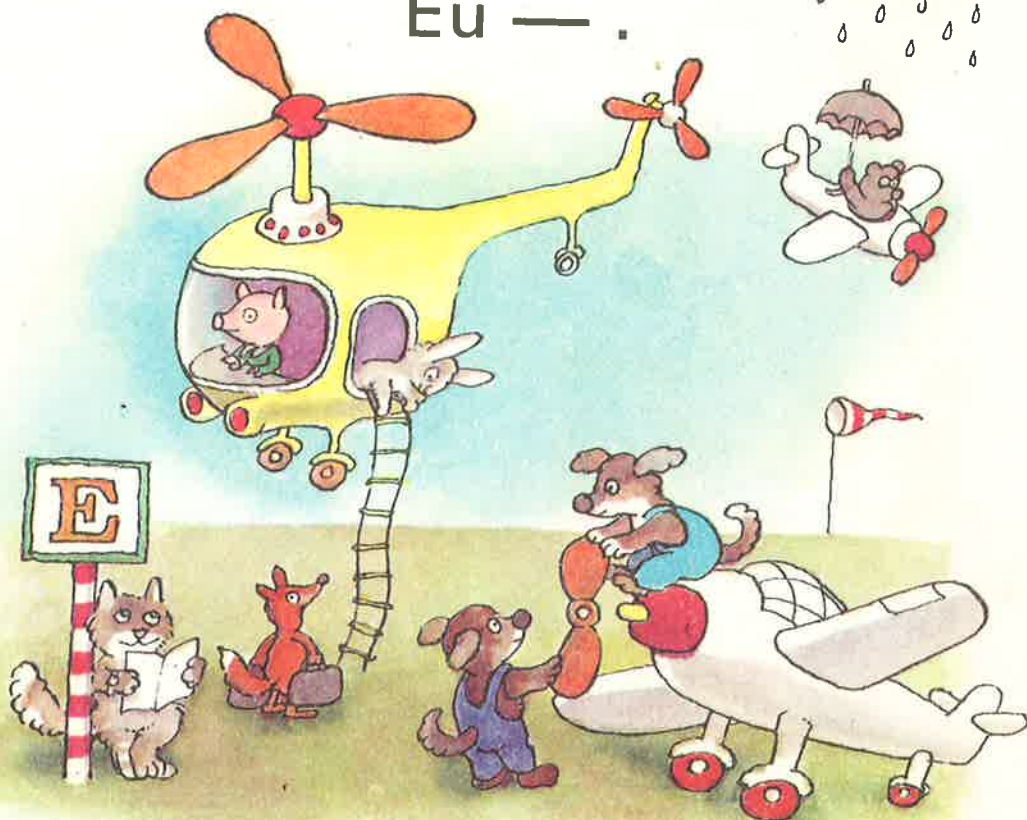
UE

EU

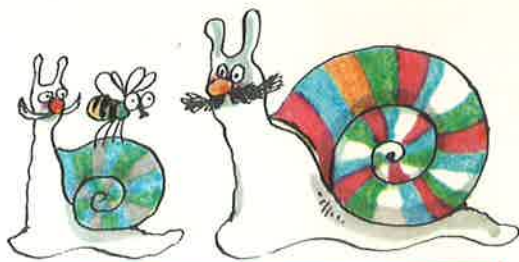

Eu — .

Mm

MA

A M

am ma

MU

U

ma-ma

MO

O

ME

E

om

om

Mama e —.

Mama e —.

Mama e —.

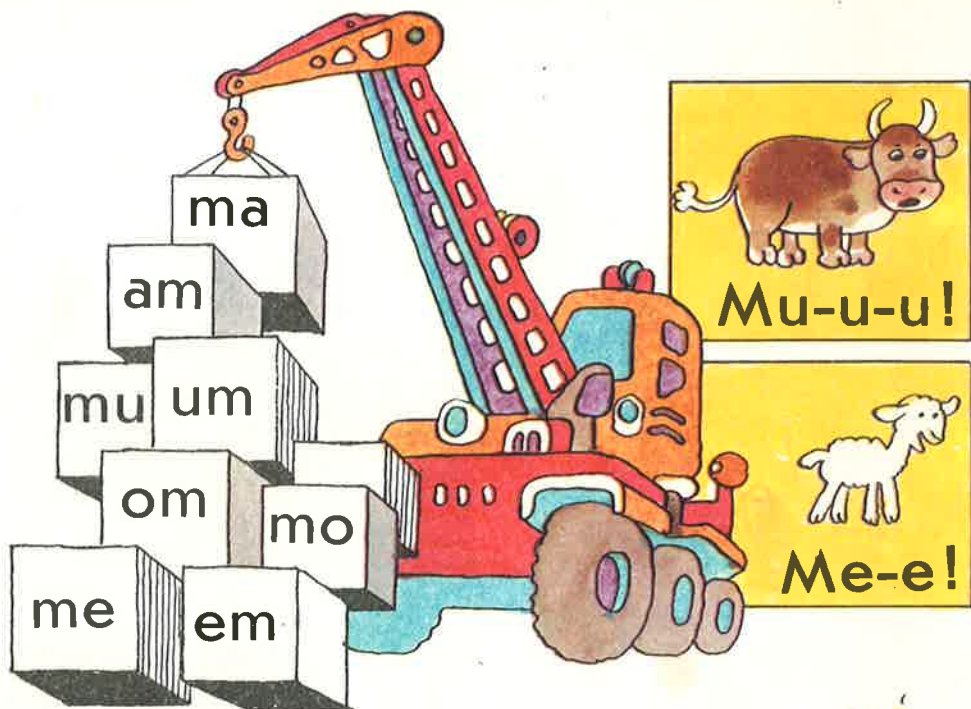

Mama e —.

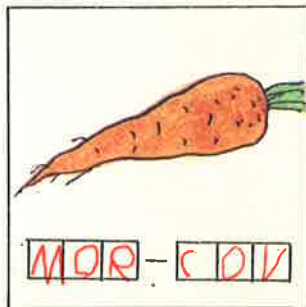
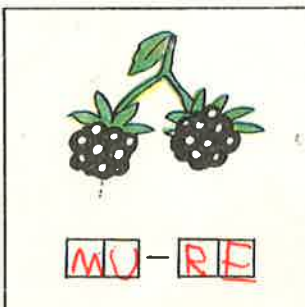
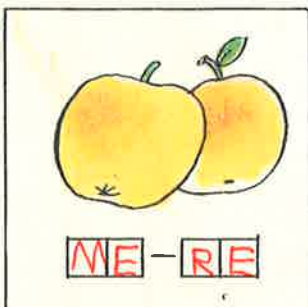
Mama e —.

Eu am o

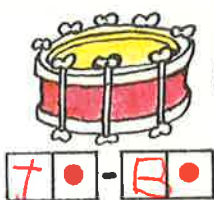
● e — .

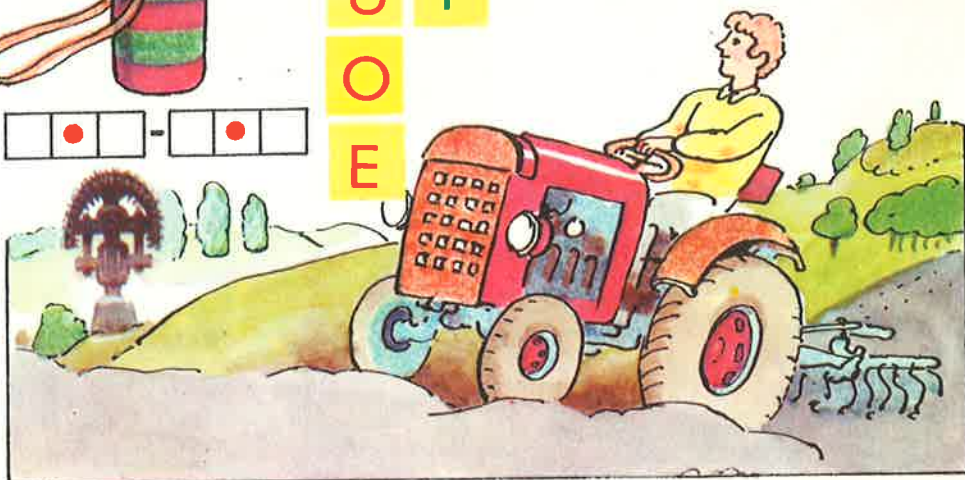
.....

T

ta-ta

Tata
Toma

o to

TA TU TO TE

Tata — — —.

Toma — — —.

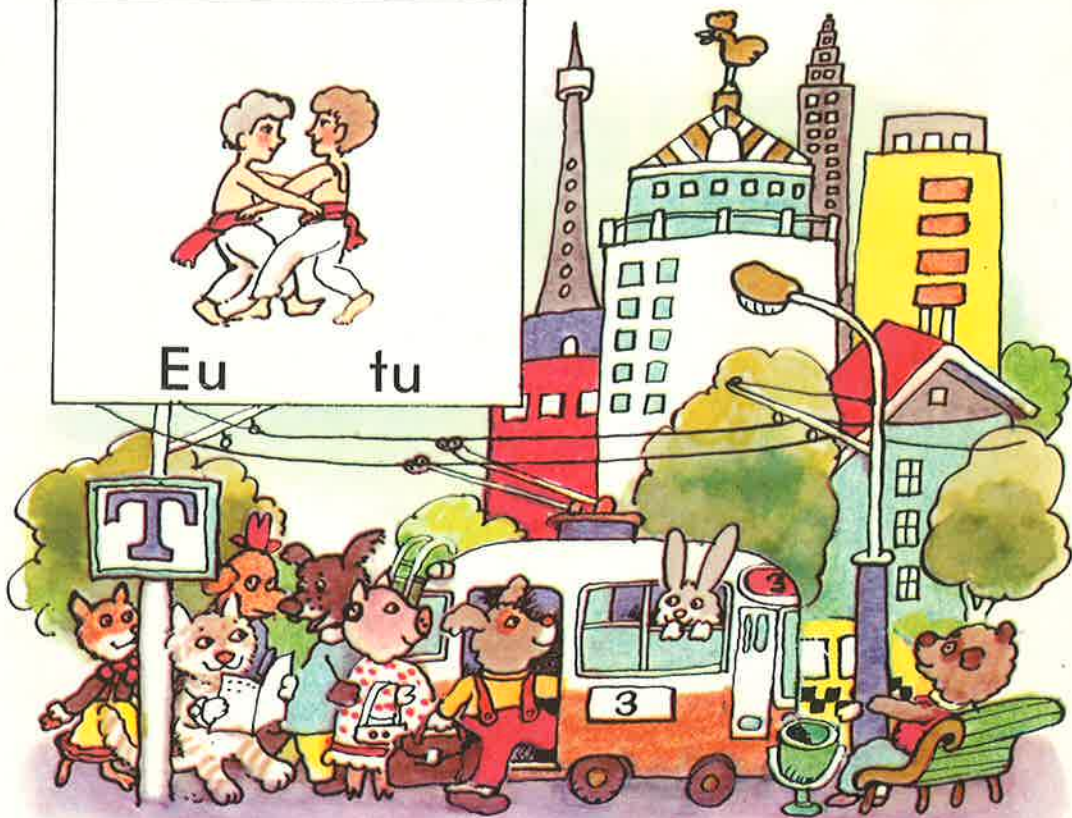
Mama — .

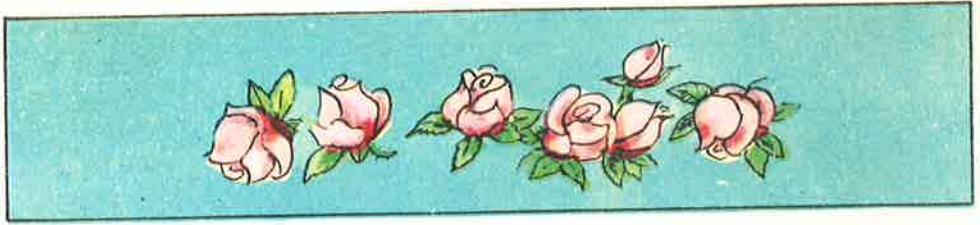

Tata — — .

Eu tu

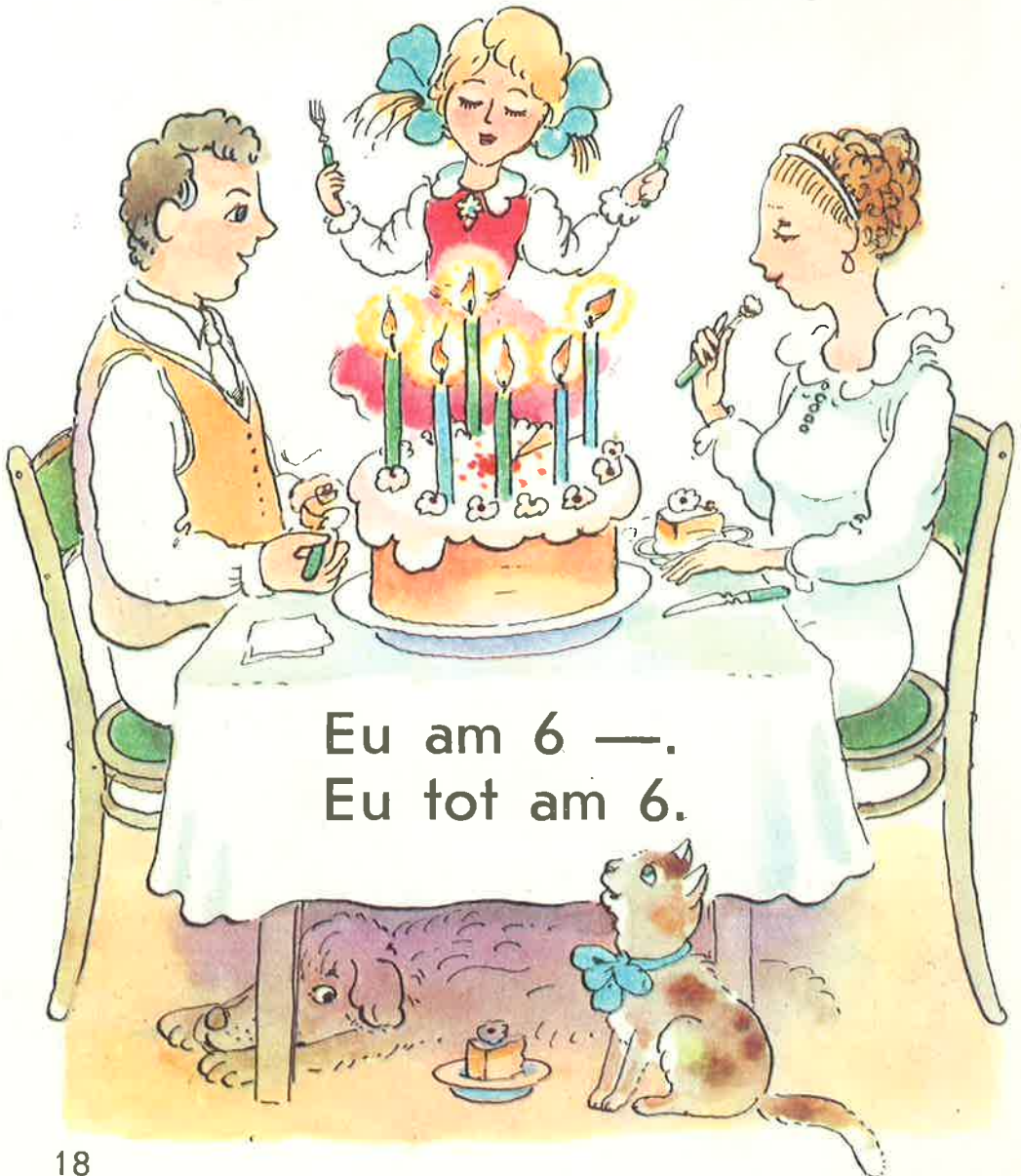

mama

tata

eu

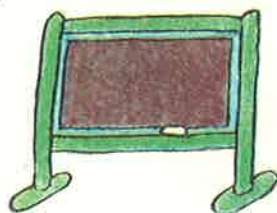

Eu am 6 —.
Eu tot am 6.

ta	tu	to	te
at	ut	ot	at

ma-sl-he

ta-

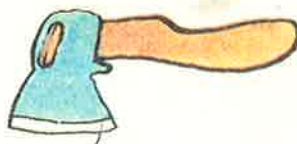
mu-

tu-

mo-

to-

me-

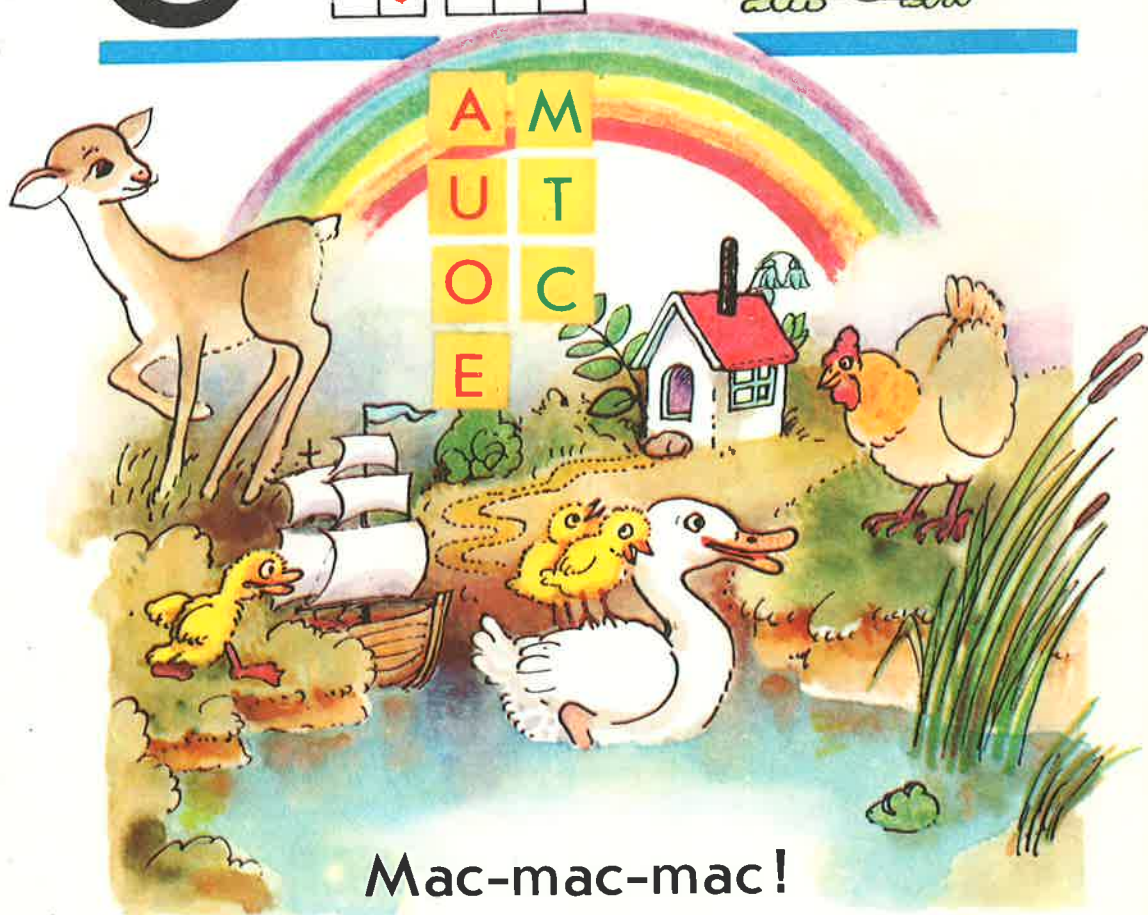

te- -

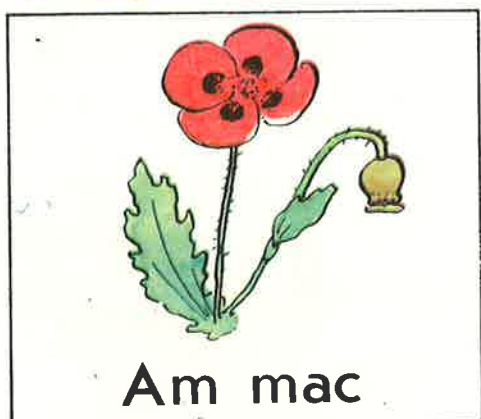
C

C

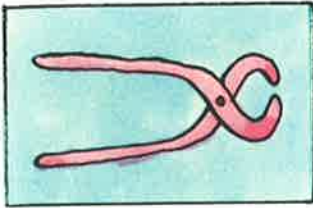

Mac-mac-mac!

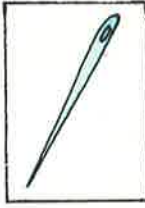

Am mac

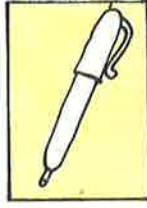
Cuc.
Cu-cu!
Eu tac.
Eu caut mac.

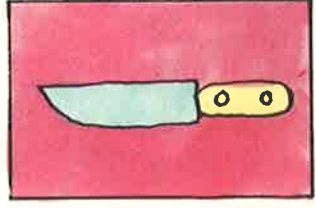
□ □ □ - □ □ □

□ □

□ □ □ □

□ □ - □ □ □

cu
co

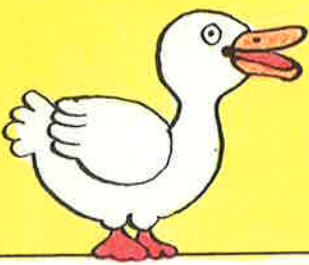
c

t
o
c o t
o
t

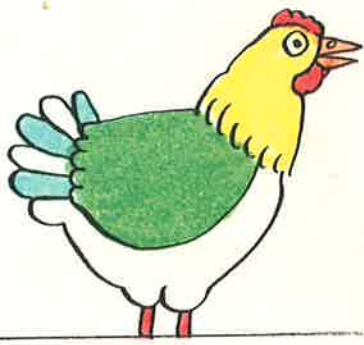
a
ma
ta

c

Mac-mac!

Cot-co - □ □ □

Toc-toc-toc!

Cum?

Eu — — .

Tu — — .

co

cu

ca

ec

oc

uc

ac

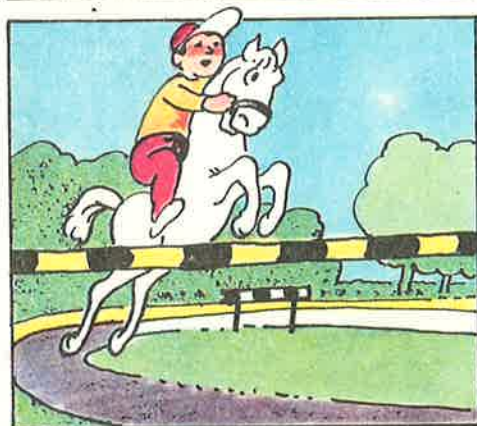
Eu — — — .

L — — .

Ca-

Nn

ca-na
na-na
na-nu

u-nu
u-na
nou

A	M
U	T
O	C
E	N

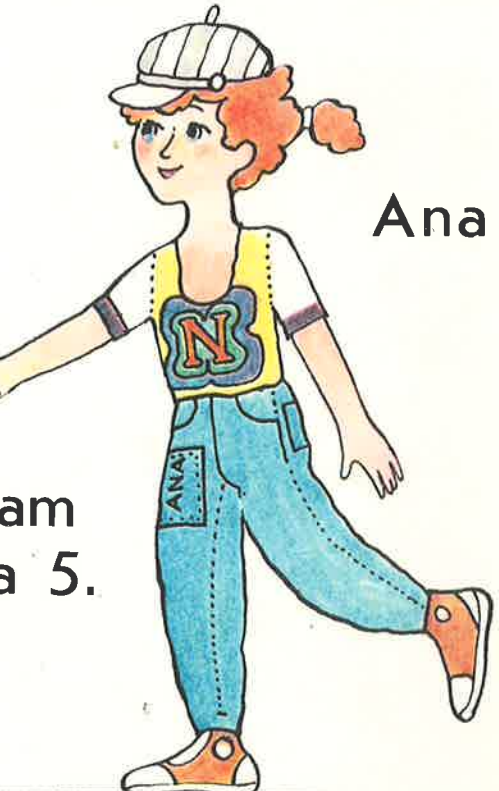

nu-me

Ene

Ana

Eu am
nota 5.
Tu?

na

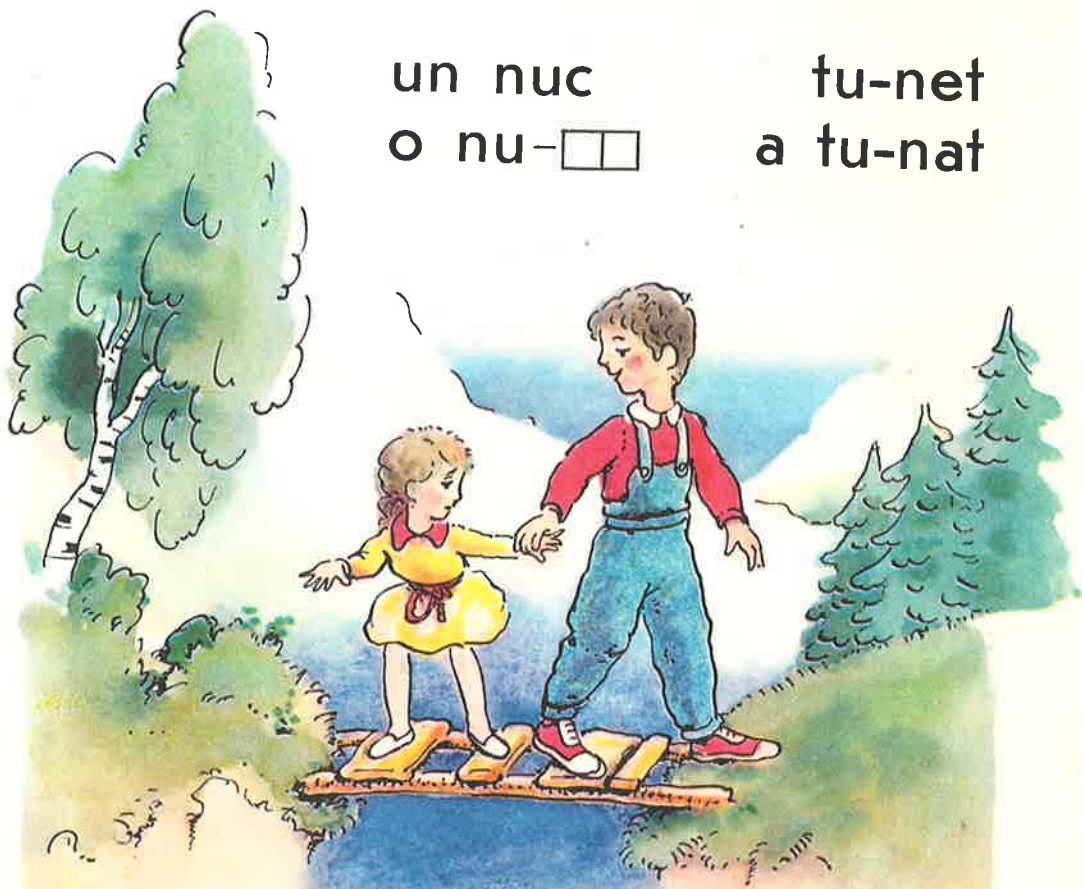
nu

no

ne

un nuc
o nu-□□

tu-net
a tu-nat

Un munte.

O

— Nene Ene!

— Nu te teme.

an

un

on

en

Eu am o

	•
--	---

 -

	•
--	---

 -

	•
--	---

cu-nu-na

Mama cu Ana

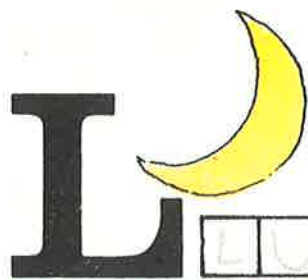

Ene cu Anton.

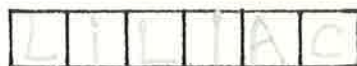
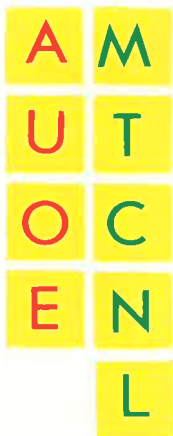
Eu cu tata.

lu-na
leu
loc

u-na
lu-na
alu-na

Un nume: Elena.
Alt nume: Alecu.
Numele meu?

CAL
A A
LAC

co-lac
lu-me

lun-ca
Ma-no-le

La-la-la! la

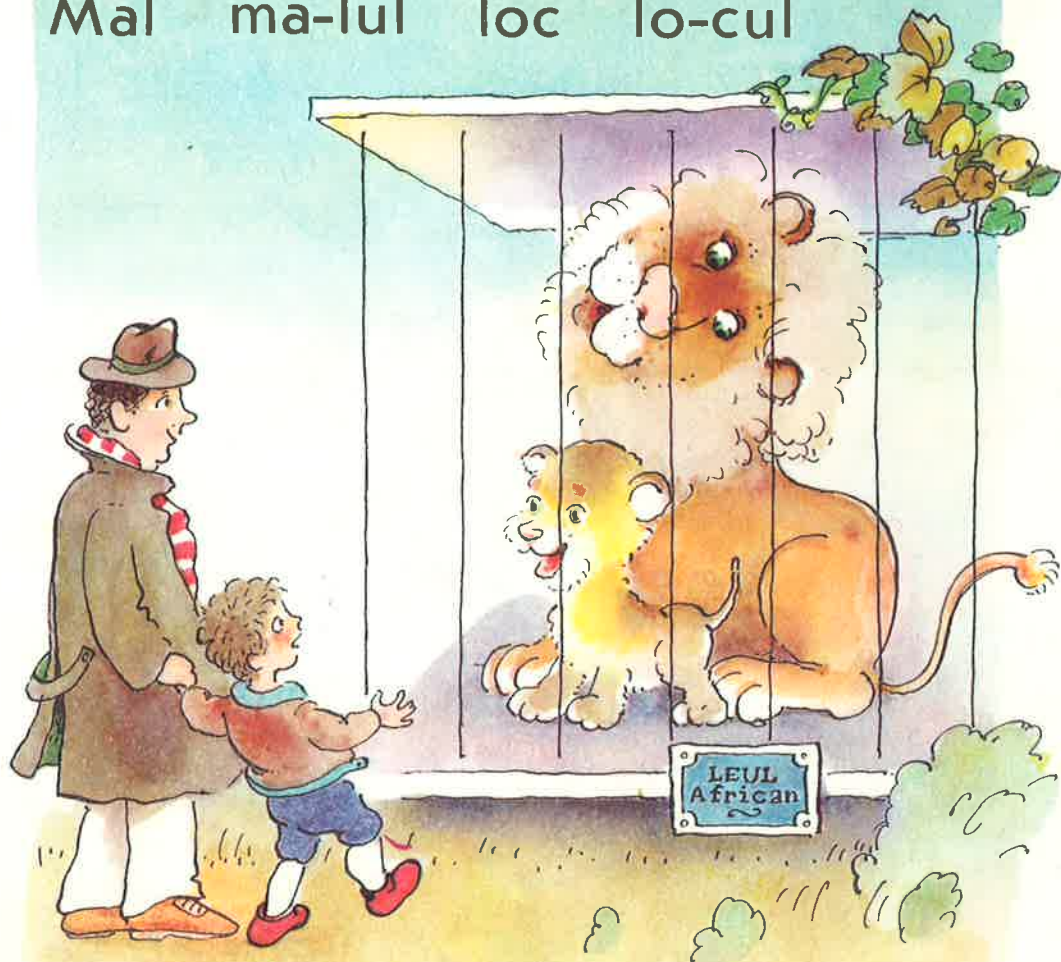
Anul nou

Eu, tu, el, ele.

Mama, tata.

Mal ma-lul loc lo-cul

Tata:— Un leu.

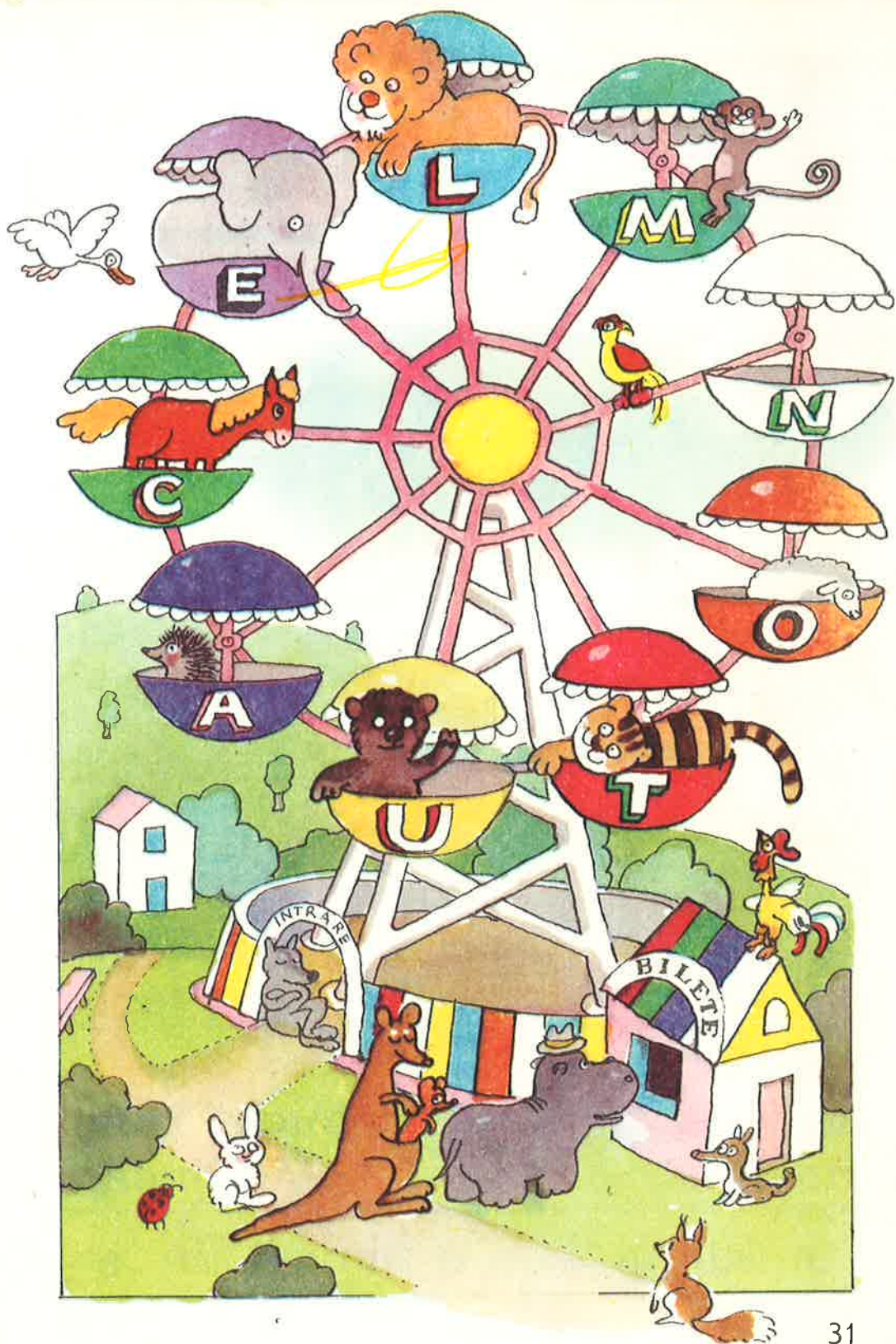
Nelu:— Aoleu!

Leul m[•]c:— Nu te teme,

Nelu! Leul e tata.

le lo lu la

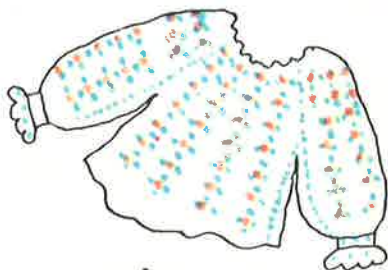
al ul ol el

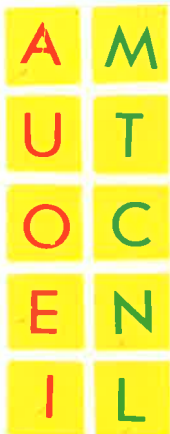
Ii

i-nel cal
in cai
lon oi

i-e

Ion cu Ana

nani-na
nani-na

tic-tac!

Mic e Nelu.
Mic inelul.

i-ni-ma
li-li-ac

tot
ni-mic

Ti-tu
Ma-tei

tei

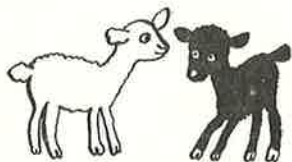
al□ine

ei

noi

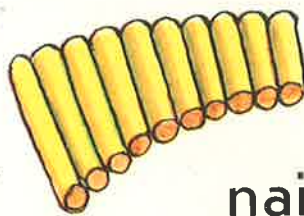
Eu am, tu ai, el a□e, ei au.

Eu am 2 m□□□

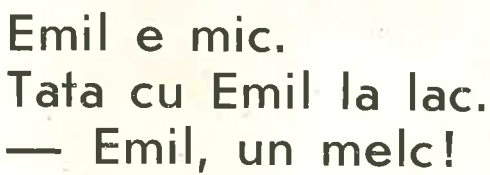

Unul e ne-□□□

Altul e □□□

nai

— Melc, melc, co- - ,
 - - - -
 - ,
 - - .

rac
ram
rar

car-te
ma-re
mic

r R

Corul

Cucul la cor.
Cu-cu! Cu-cu!
La cor un cocor.
Mo ☐ Martin
la cor.
Mor, mor, mor!

A M

U T

O C

E N

I L

R

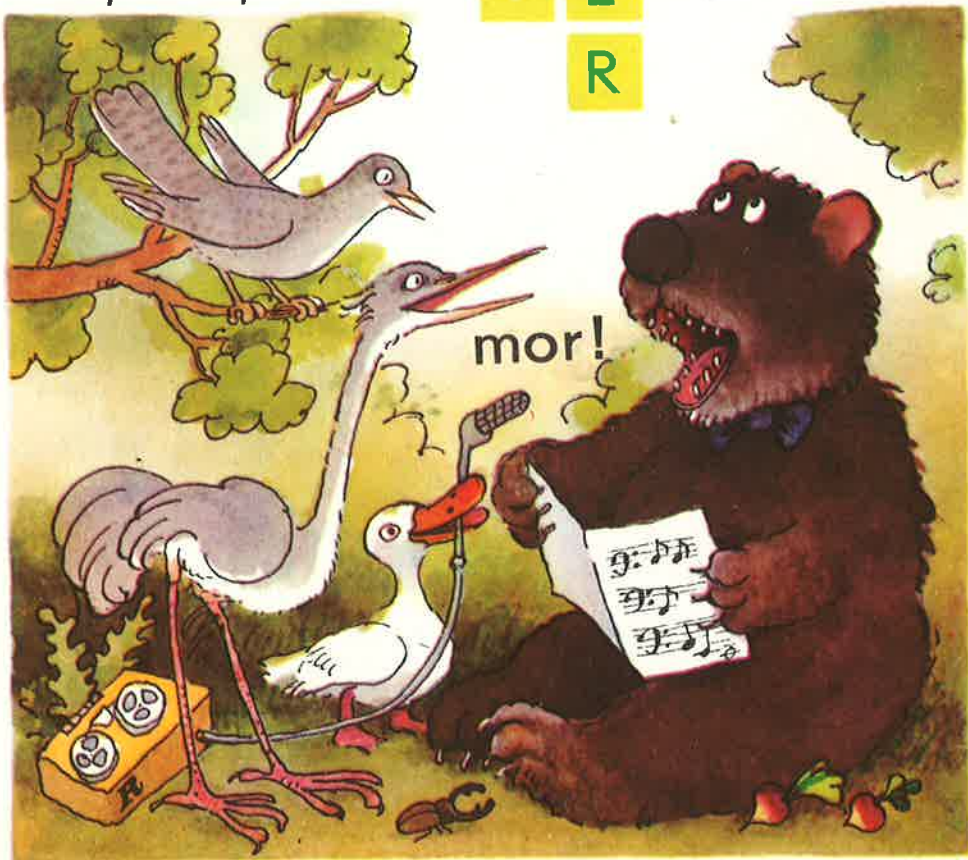
RA RU

AR UR

RO RE

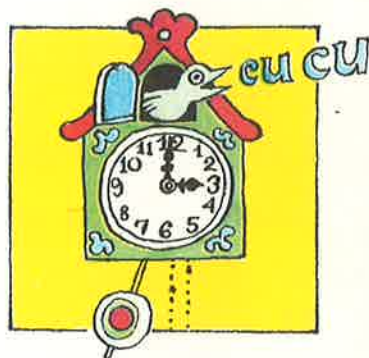
OR ER

RI IR

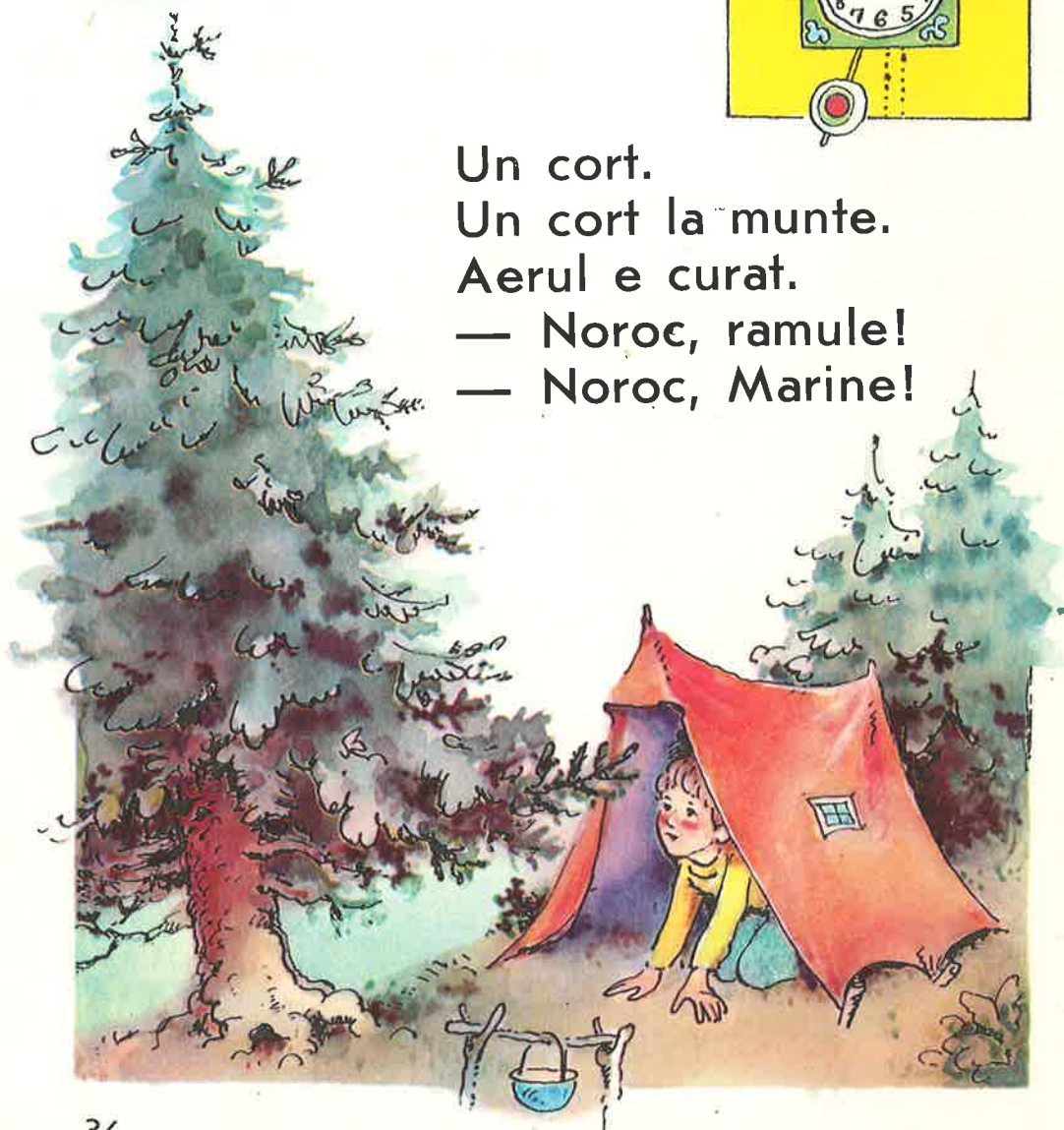

Cor-nel	Mi-ron	me-re	ma-re
Co-ri-na	I-ri-na	mu-re	ma-ri-nar

E ora trei.

Un cort.
 Un cort la munte.
 Aerul e curat.
 — Noroc, ramule!
 — Noroc, Marine!

neâm lu-mea
nea-muri tea-tru
mul-te el ea

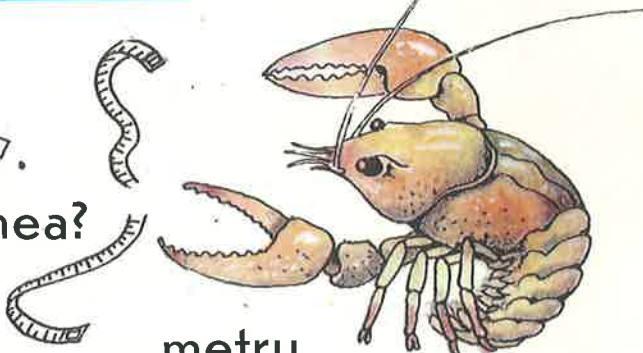
EA

Racul e croitor.

El a croit o .

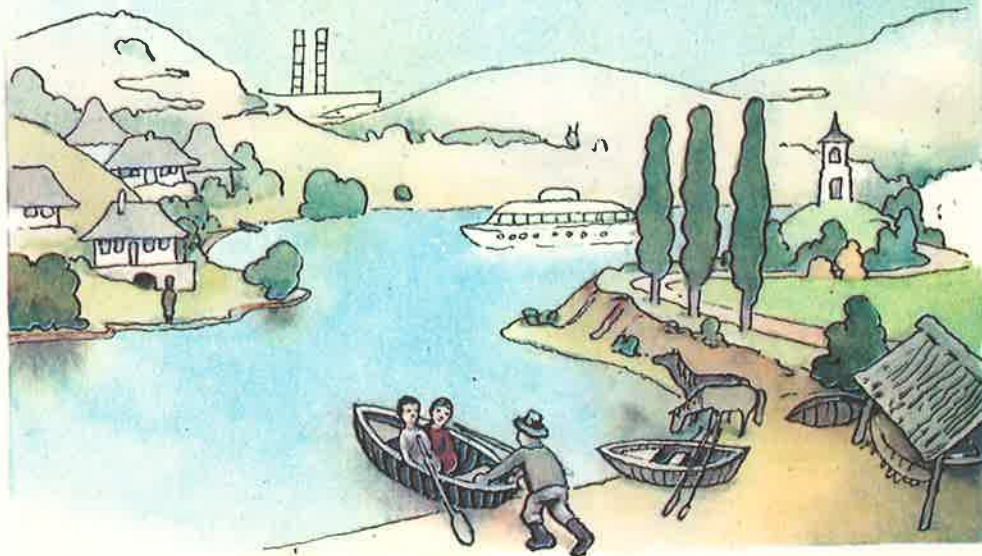
— Cum e mea?

— Nu e rea.

metru

Nenea are o luntre.
El m-a luat cu luntrea.
Cu luntrea la neamuri.

S s

sa-ni-e

stea
sus
senin

Seara

Luna era sus. Acum nu mai este.
Stele. Multe stele.
— Sorino, la culcare!

A murit
o stea.

LU-0

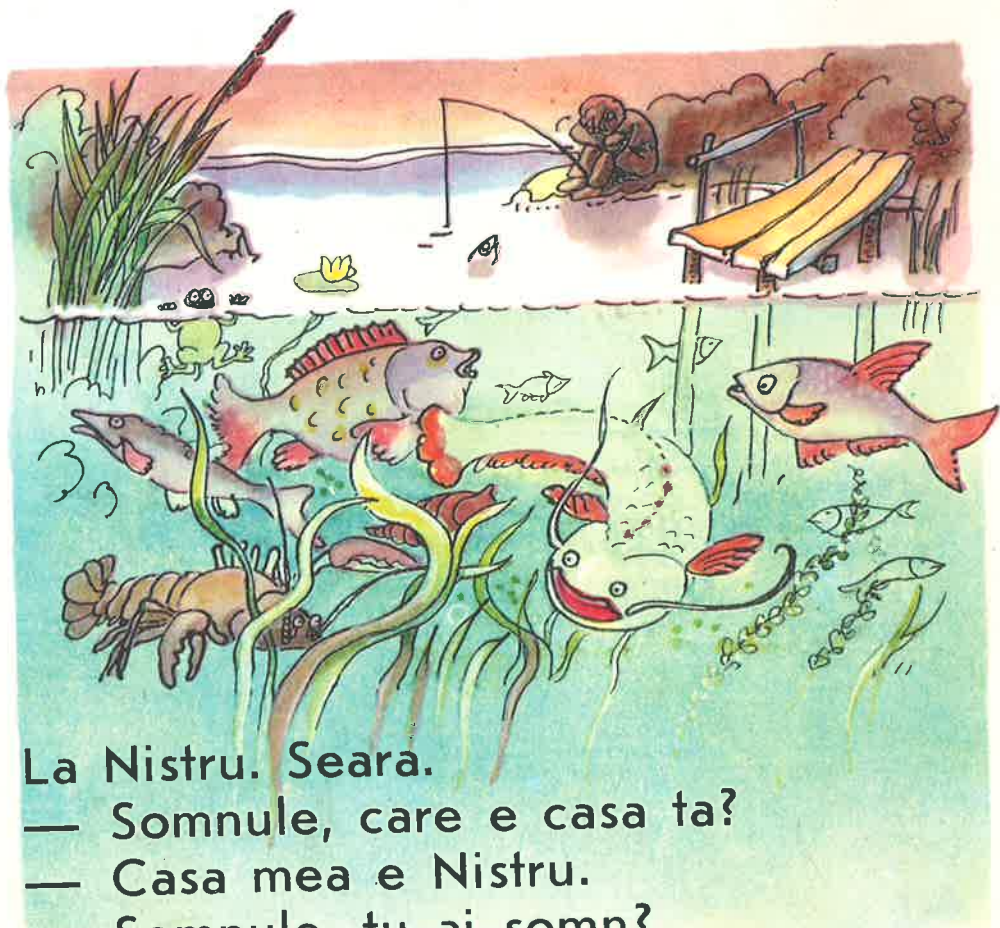
Acum e — .

ca-sa
ma-sa

Nis-tru
So-ro-ca

co-sea
sal-tea

La Nistru. Seara.

- Somnule, care e casa ta?
- Casa mea e Nistru.
- Somnule, tu ai somn?
- Nu am. Nistru acum nu e curat.

5 e ca o

7 este ca o

SA SU SE SI SO OS ES IS

mi-ros
mi-reas-ma

so-ra
mi-rea-sa

Cos-tin
Cris-ti-na

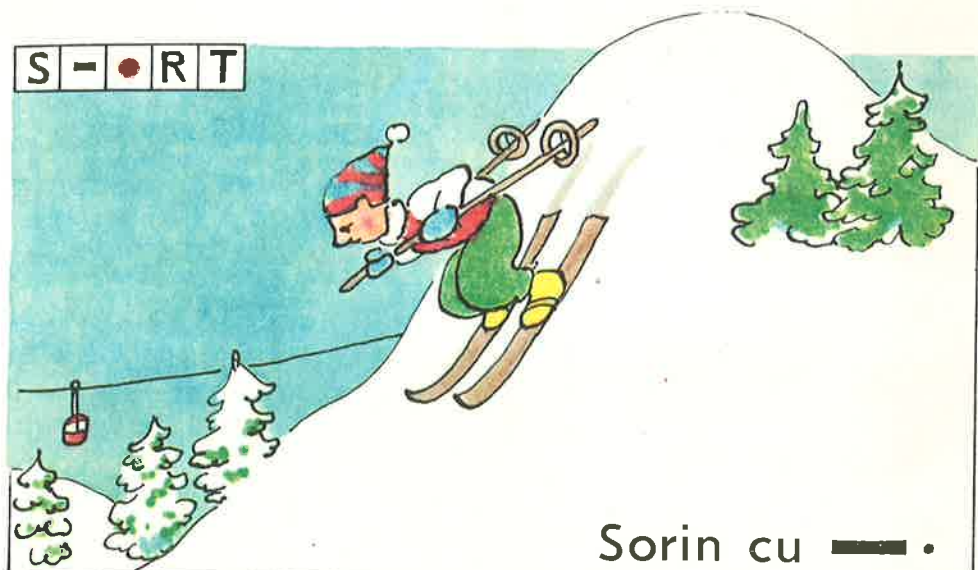
*Am un stilou.
Scriu o .
Am trimis
surorii o .
Sora e la
sa-na-to-riu.*

Un sticlete,
un motan.
„Am noroc
sau n-am?!”

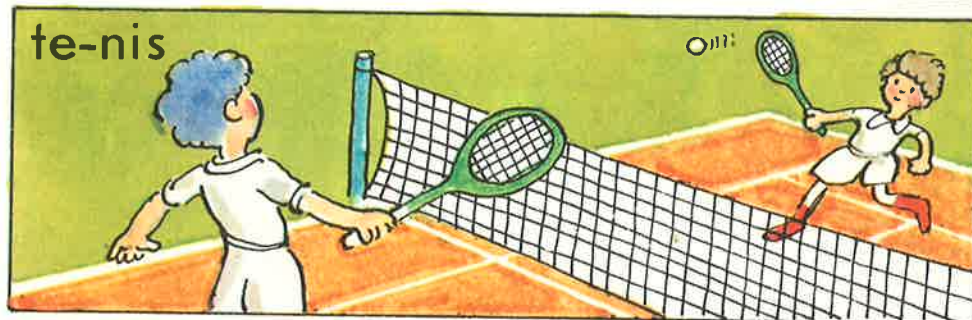

S - • R T

Sorin cu — •

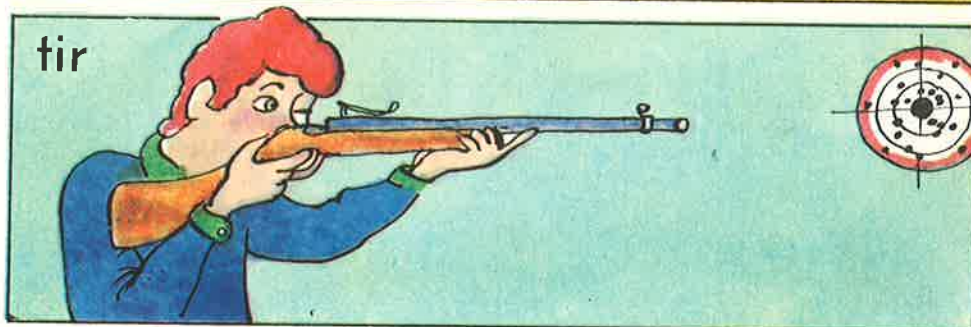
te-nis

S C R I - - •

tir

IA

iar-na
Tra-ian

ia-nu-a-ri-e
nin-sori

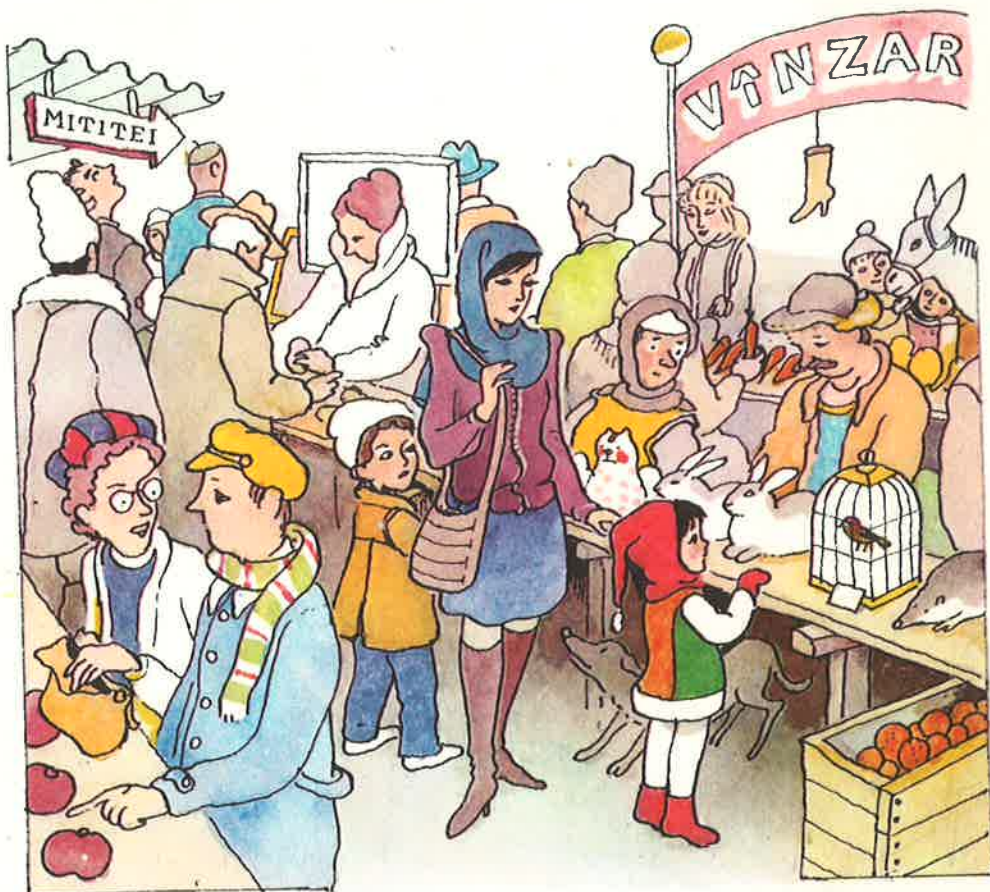
ur-ca
su-ia

La iarmaroc

Iarna. Mama cu Maria la iarmaroc. Lume.

— Maria, un sticlete.

— Mititelul!

ia
nu-ia

tro-ian
no-ian

Un troian mare.

Sorina a scris cu o nuia numele
meu. Eu am scris numele ei.
Sania a scris 2 linii.

Care-s urmele calului? Ale ursului?
Ale ? Ale ?

Aă

măr
o-măt

ca-să
a-ca-să
că-ra-re

mă-tur
cla-să
cu-ra-ță

A	M
U	T
O	C
E	N
I	L
Ă	R
S	

Omul:

— Eu am casă.

Melcul:

— Eu tot am casă.

Cucul are casă?

Am o casă.

?

Casa nu are

Casa nu are

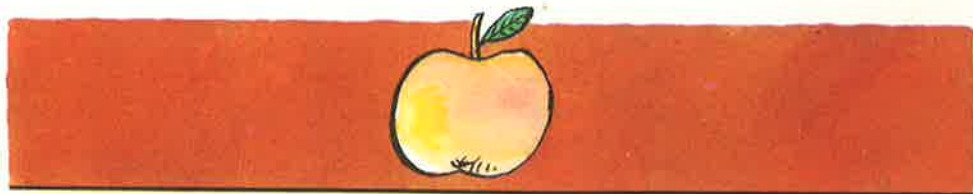

UĂ MĂ TĂ NĂ LĂ RĂ SĂ

ia-tă iar-tă
Că-lin Că-tă-li-na

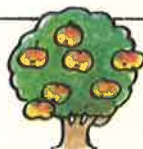
ca rat
 să
ma tul

? O turmă care nu lasă urme. (norii)

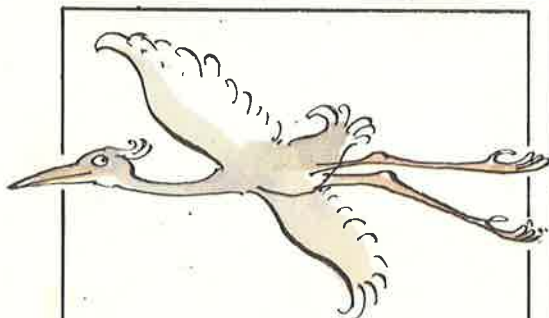
— Mărule, tu ai tată?

— Am. Tatăl meu e

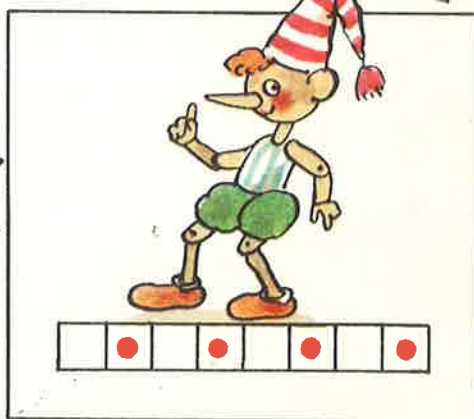

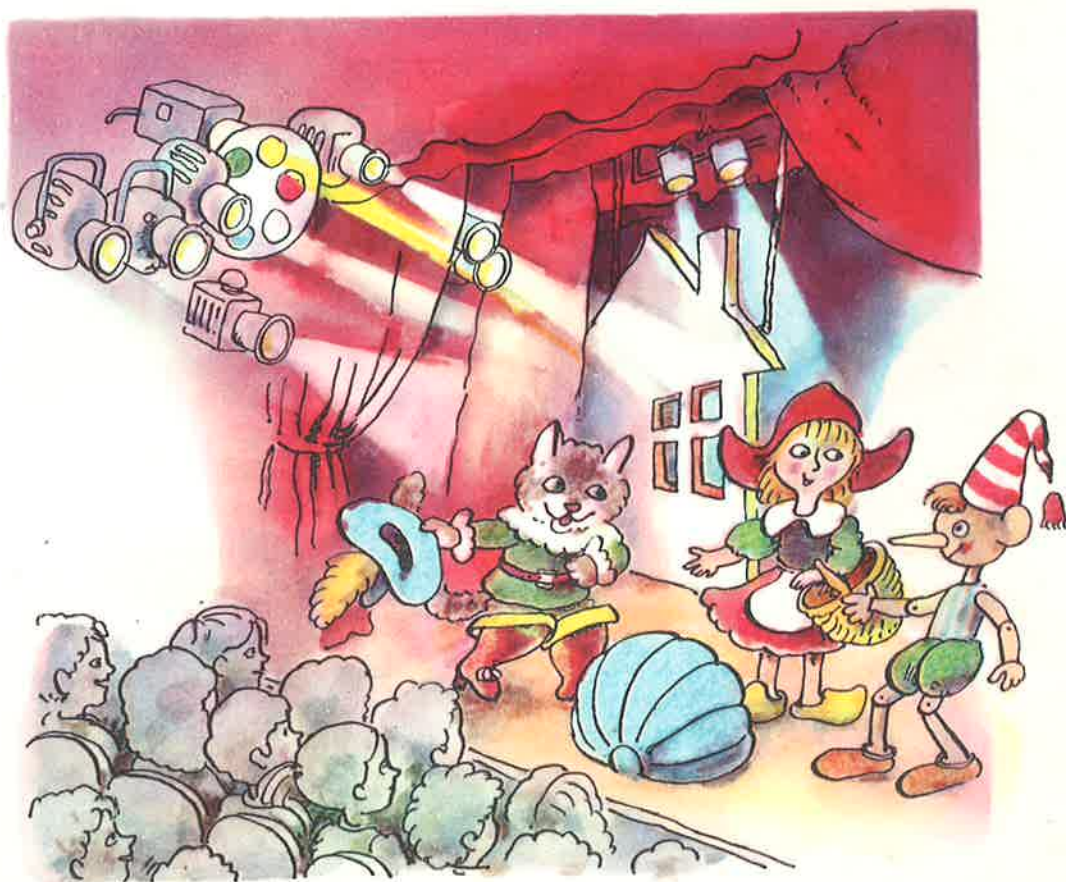
— Mărule, mai ai nemurele?

— Am: lunca, , omul.

Un cocor călător

La teatru

Tatăl lui Călin e actor. Călin m-a luat la teatru. La teatru e minunat.

— Călin, uite .

Uite Scu-- Ro- ie.

Iată unul cu nasul mare!

— E .

cîntec
cînt
cîntăm

sănătos
înalț
tînăr

— Mamă, un co-cos-tîrc!
E co-cos-tîr-cul nos-tru.
S-a întors.

— Stîrc, stîrc, cocostîrc!
— Iată încă unul, mamă.
Ei se rotesc sus.
Ne-au cunoscut casa.

îm în mî tî cî lî rî

rîu
înot

sal-cîm
trîn-tă

stî-nă
lî-nă

cîine
mî-rî-ia

Răutul

În luncă murmură un rîu.

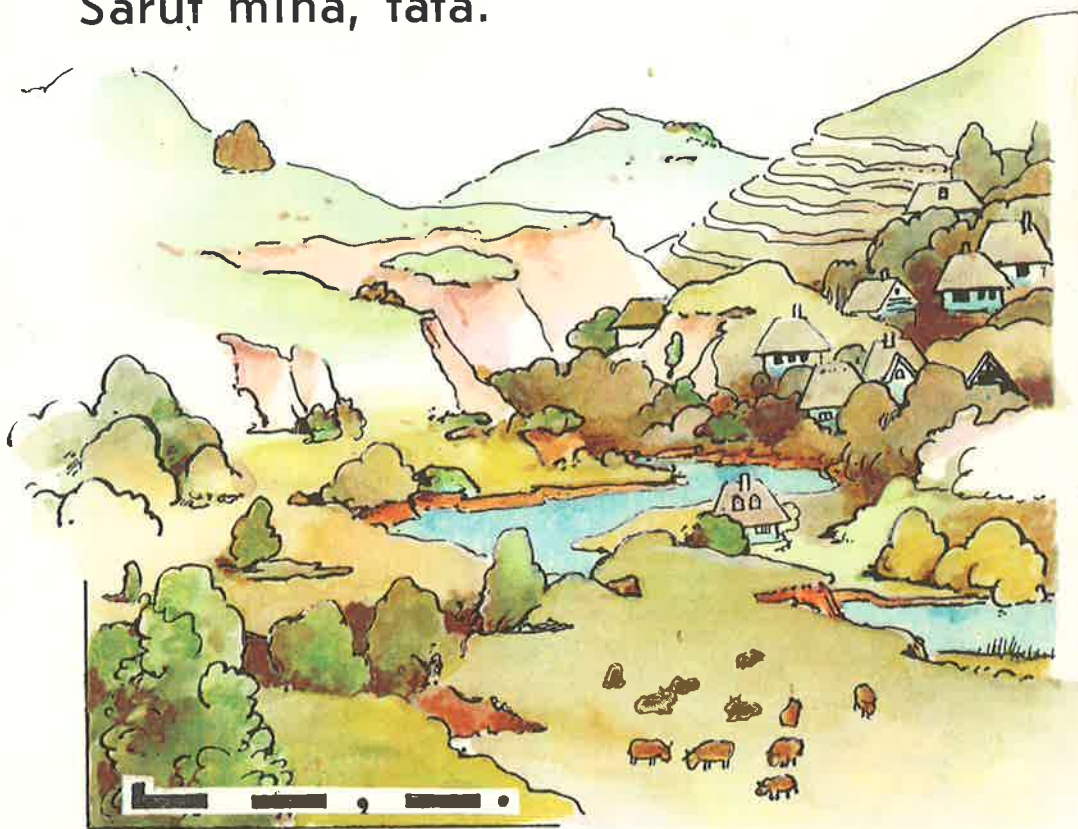
E Răutul.

Răutul nu e mare.

El mi-i scump. Acolo e satul meu natal.

Săruț mîna, mamă.

Săruț mîna, tată.

ră-mîn
ră-mîi

trist
a-mă-rît

cît
a-tît

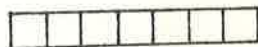
mîi-ne
a-cum

Năstică a luat **sare**.
Cîinele **sare** în sus.
— E **sare**, micule, nu sări.

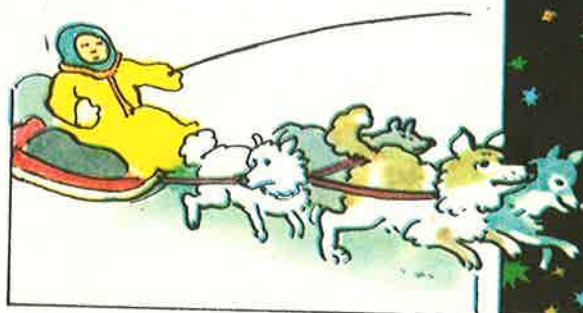
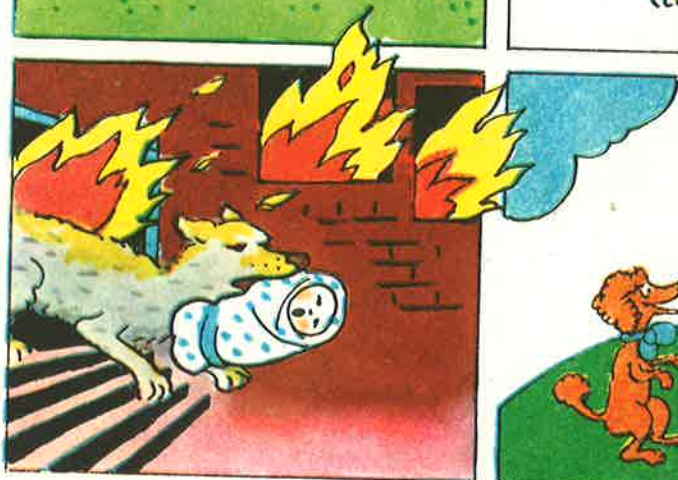

O **mare**.
Marea e **mare**.

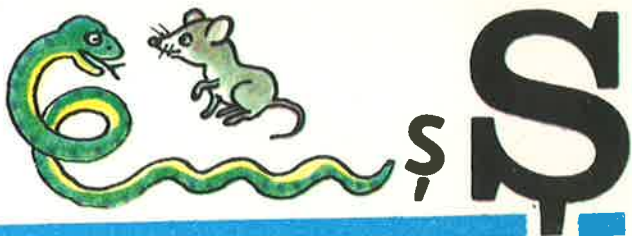

Ion **mîna** calul.
El are în **mîna**
o nuia.

Câinele

șco-lar
sat
o-raș

M T C N L R S Ș

moș
mă-tu-șa

Cocoșul

Un cocoș șotios.
Moșul l-a ascuns în coș.
— Încotro, moșule?
— La oraș.
Cocoșul cîntă în coș:
— Cu-cu-ri !

a-cuși în-carc sa-nia

ȘA ȘU ȘO ȘE ȘI ȘĂ ȘÎ

Moș Iluș la săniuș

Moș Iluș are o sanie mare.

Urcăm șase în ea.

Moș Iluș stă la cârmă.

— Eeei, șoimii mei!

O cușmă rămîne în urmă.

A cui e cușma?

șal u-șă meș-teri naș-te
că-ma-șă uși si-leș-te naș-te-re

Trei mănuși, 2 surori
Și Tărcuș în urma lor.

Pp

pâi-ne

pă-rin-te
moși
stră-moși

po-por
pă-mînt
pa-tri-e

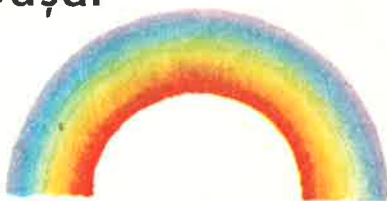
E-mi-nes-cu
I-po-tești

Păunica are o păpușă. Păpușa spune:
mama.

Nicușor îi pune mîna pe cap:

— Care e numele tău?

— Mama, spune păpușa.

Cîte culori are un

?

Petunie

PA

PU

Plouă, plouă!
Pîine nouă!

PO

PE

PI

PĂ

PÎ

păun

pansele

păpădie

pe-re coș clo-pot Prut
 pru-ne pa-ner pri-e-ten Lip-cani

Pălăria

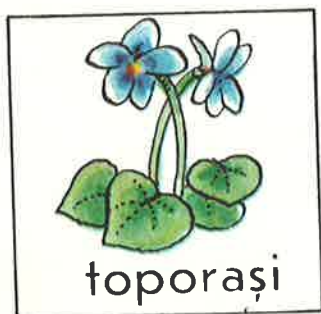
Ilie are o pălărie nouă.

Eu cu Petrică lucrăm.

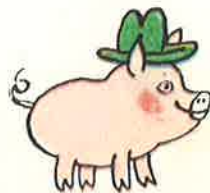
Ilie stă și se uită la pălărie.

— Ilie, merele nu cresc în pălărie.

— Capul crește în pălărie, a rîs Ilie.

a — pă — un
 sa — mînt

Plopîi sînt mari.
 Salcîmii sînt tari.

pa-să-re	lup	șar-pe	pa-tru
a-ri-pă	cap-ră	șo-pîr-lă	șap-te
pa-nă	po-ia-nă	pî-rîu	opt

Pescarul

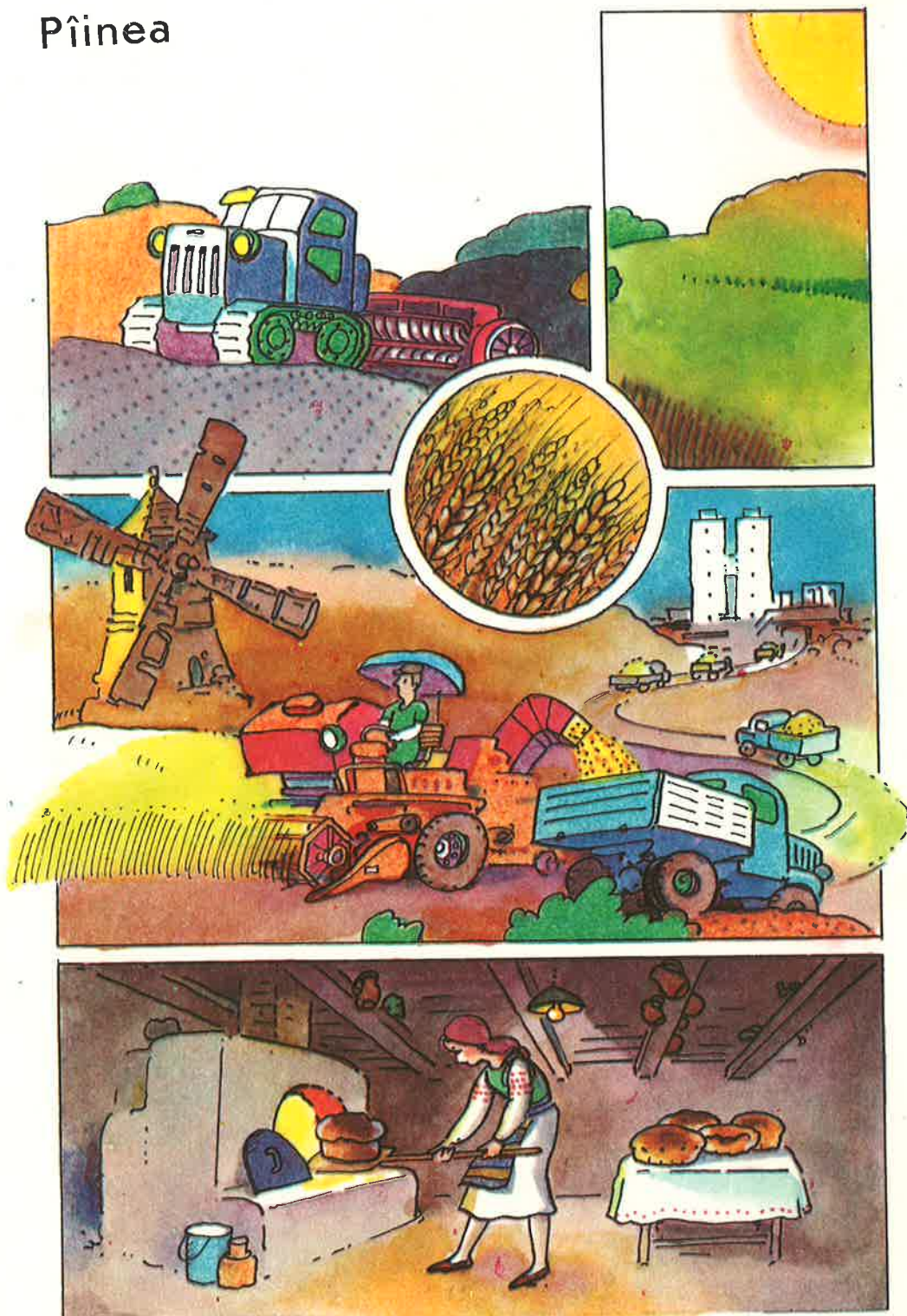
Petrică e pescar. El a prins un pește. Peștele e mic.

— Lasă-mă, Petrică, a spus peștele. Eu o caut pe mama.

— Caut-o sănătos, îi spune Petrică și îl aruncă în apă.

Pîinea

prietenii

cocoșul
cîinele
sapa
cîntarul

latră
cîntă
cîntărește
prășește

so sare
 ră
sea sună

A M U T O C E N I L Ă S Î Ș P

Să crești mare!
Al cui ești?

Lucrul lăsat
pe mîine
Așa rămîne.

?

Sus în pai
Stau oștenii
unui crai

Se naște
cu pălărie.

— Eu pot
scrie litera Ș.

IE mie-re piept ieri
 miez piep-te-ne mier-curi
ie-pu-re ie-run-că

Iepurașul poștaş

Îl cunoști pe iepuraș?
Iepurașul e poștaş!
Și pe ploi și pe ninsori
El împrăștie scrisori.
Într-o clipă le primești.
Iepurașe să trăiești!

ca-iet
scri-e

stra-ie
mie-rlă

su-ie
ie-se

pe-re
pie-re

Mielul și iepurașul

Un miel era prieten cu iepurașul.
A sosit iarna. Iepurele nu are mîncare.
Iată sare în ocol, la oi. Se uită
iepurele — mielul nu e.

— Eu eram mielul, l-a recunoscut o .

— Tu?

— Eu, a spus ea și l-a pus la masă.

V_v

vul-pe

pie-le
vî-nă-tor

vul-tur

va-ră
pri-mă-va-ră

vi-o-re-le

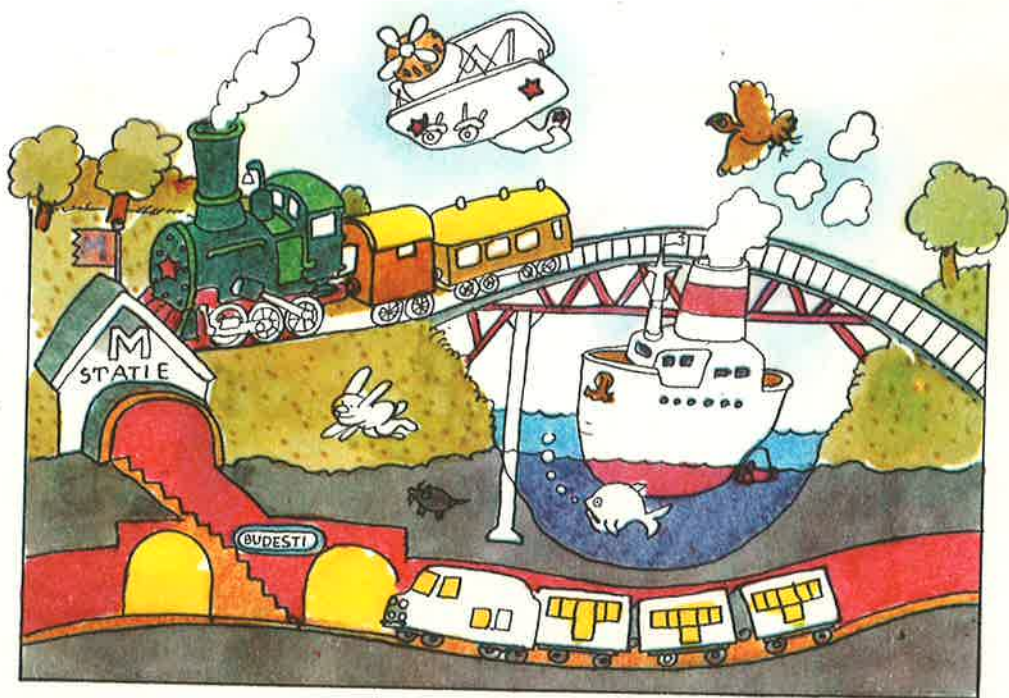
- Mă numesc Viorica.
- Și eu mă numesc viorea.
- Eu sînt născută în martie.
- Și eu. Mai vino pe la noi, Viorico!

vi-e
vi-er

vat-ră
vi-ori

vre-me
timp

În aer e avionul.
Și vulturul e în aer.
Pe apă e vaporul.
Iar peștele în apă.
Pe pământ e trenul,
Pe pământ și iepurașul.
Iar metroul ?

sal-va-rea

va-por
na-vă

vînt
va-luri

vi-neri
ve-ri-șor

Căpitanul

Tatăl lui Viorel e căpitan. Viorel își pune pe cap șapca tatei. Iată vine un marinar. El îi spune lui Viorel :

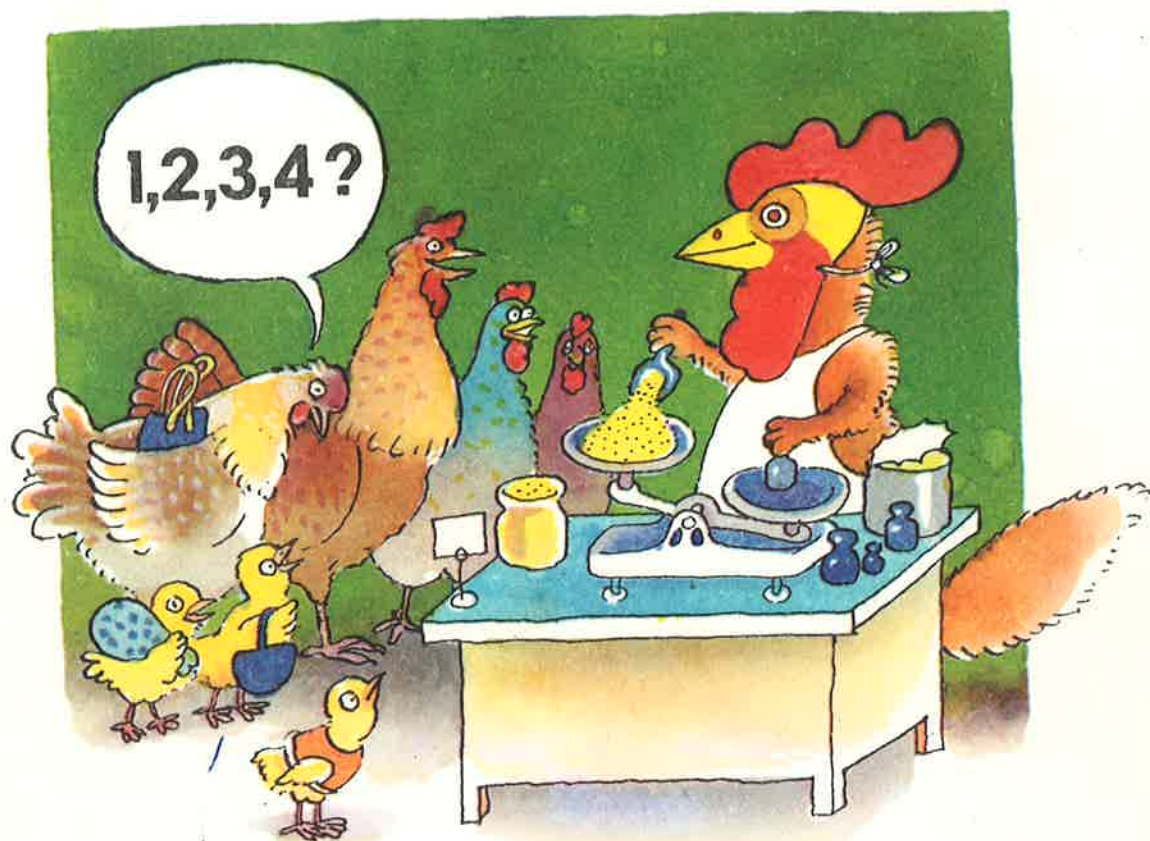
— Căpitane, te așteptăm. Vaporul e în port.

— Acuși vin, a răspuns Viorel.

va-că
va-le

ves-te
vies-pe

Voicu
Ve-ro-ni-ca

Prăvălia cocoșului

O veste mare. Cocoșul are prăvălie.
Vin păsări cu pui. Cumpără păsat.
Cocoșul e vesel.

Se uită cloșca: Păsatul este, puiul nu-i.
— Vai ! Ăsta nu e cocoș !

D

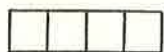

d

dor
duc
drum

a-vem
doi-nă
plai

Do-ri-na
Dom-ni-ca

Dan
Vlad

dor
o
d

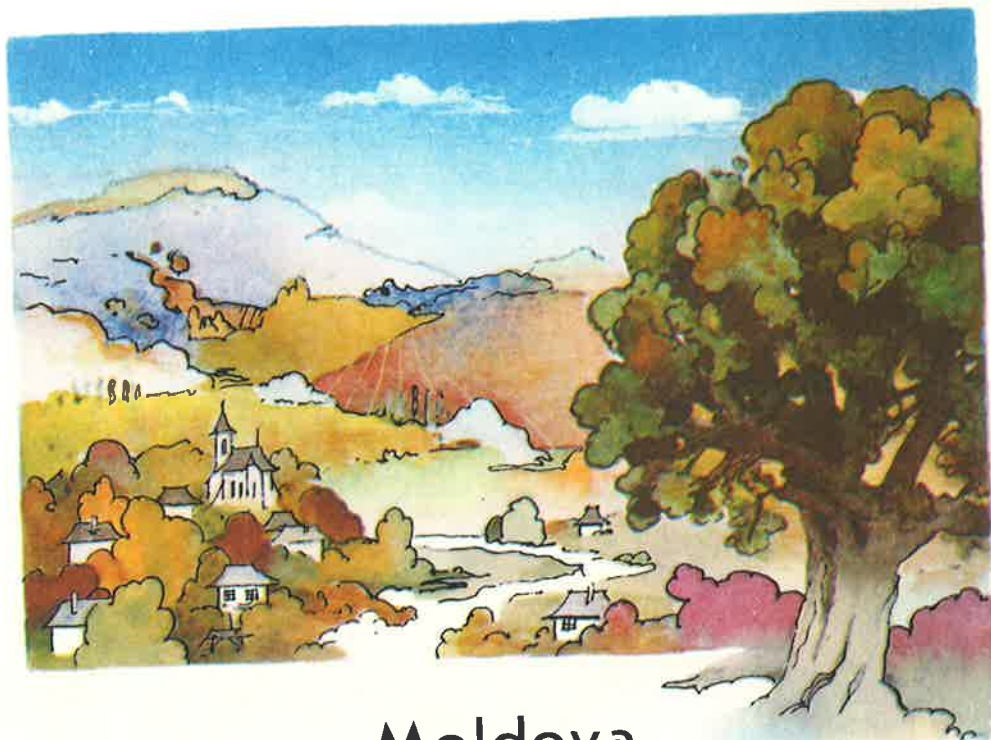
Doina

Doina scriu, doina doinesc
Și cu pâinea doinei cresc.
De nu-s mere, tot trăiești,
De nu-s doine, nu mai ești.
De nu-s pere, tot trăim,
De nu-i cântec, noi murim.

co-dru
pă-du-re

ver-de
do-resc

uc
or
ar

Moldova

Eu m-am născut în Moldova. Și tata
s-a născut în Moldova. Moldova e pă-
mîntul nostru strămoșesc. Pămînt scump.
Ca mama de scump.

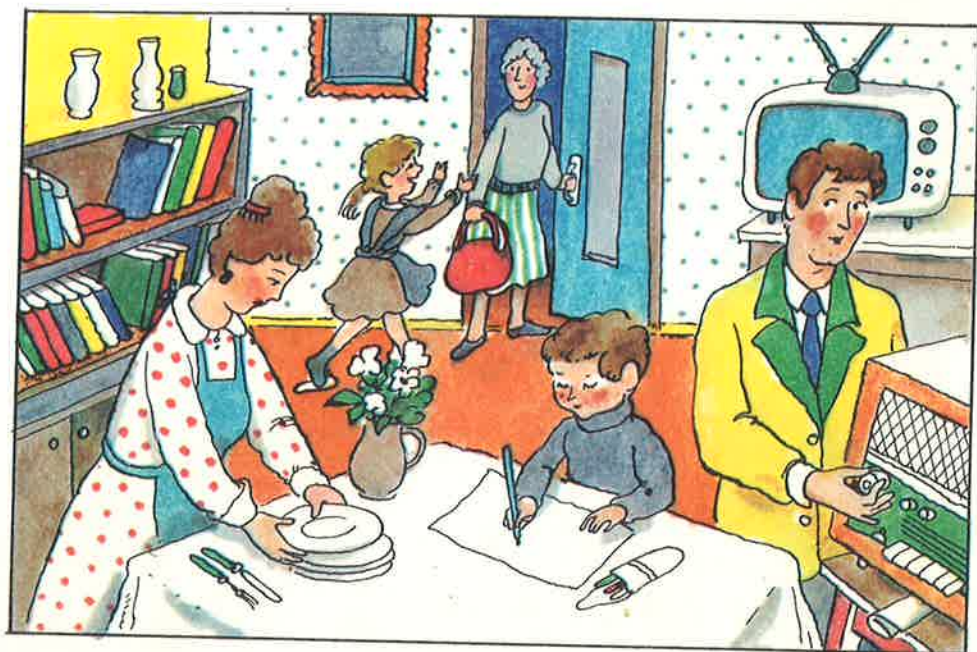
*Eu sînt neam
De moldovean ,
Atît pămînt
Pe lume am !*

dar
ca-dou

deal
co-li-nă

doc-tor
me-dic

Tu-dor
Te-o-dor

Duminica

E duminică. Miros de copturi. Mama întinde masa. Dorel a desenat un tren. — Așteaptă, mamă, a spus Dorel. Acuși o să vină un neam.

Și iată a venit mătușa Domnica. Ea ne împarte daruri.

Eu aștept duminica. Duminica ne adună acasă.

O casă verde

— Am o casă verde, cîntă o turturică.

— În odăile mele cresc mure, se laudă ursul.

— Am o casă așternută cu , spune iedul.

— Mamă, este așa casă ?

— Este, Diana. Casa lor e codrul.

OA

soa-re
domn
doam-nă

oa-meni
poar-tă
oas-pe-te

l-on
l-oa-na

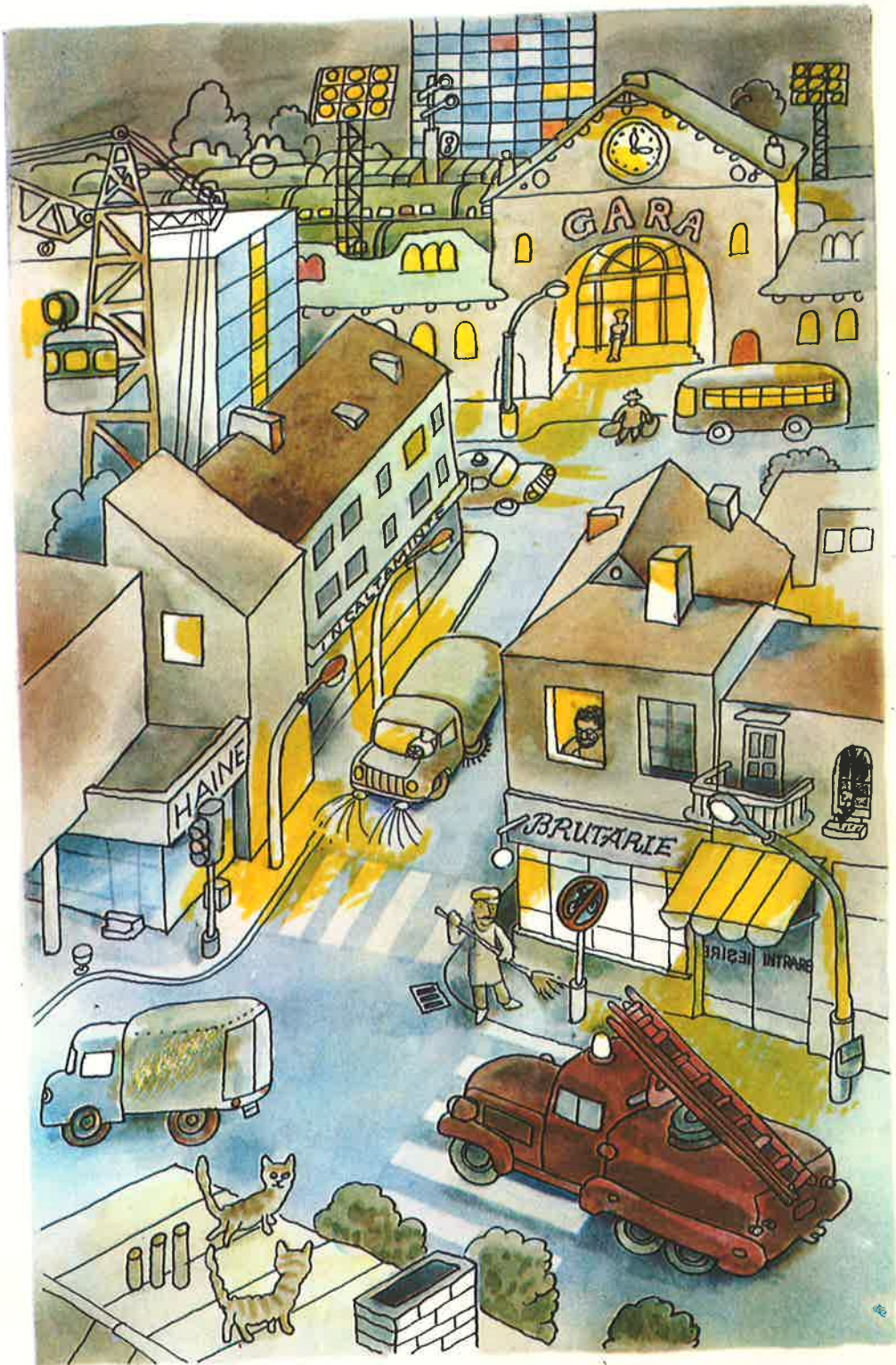

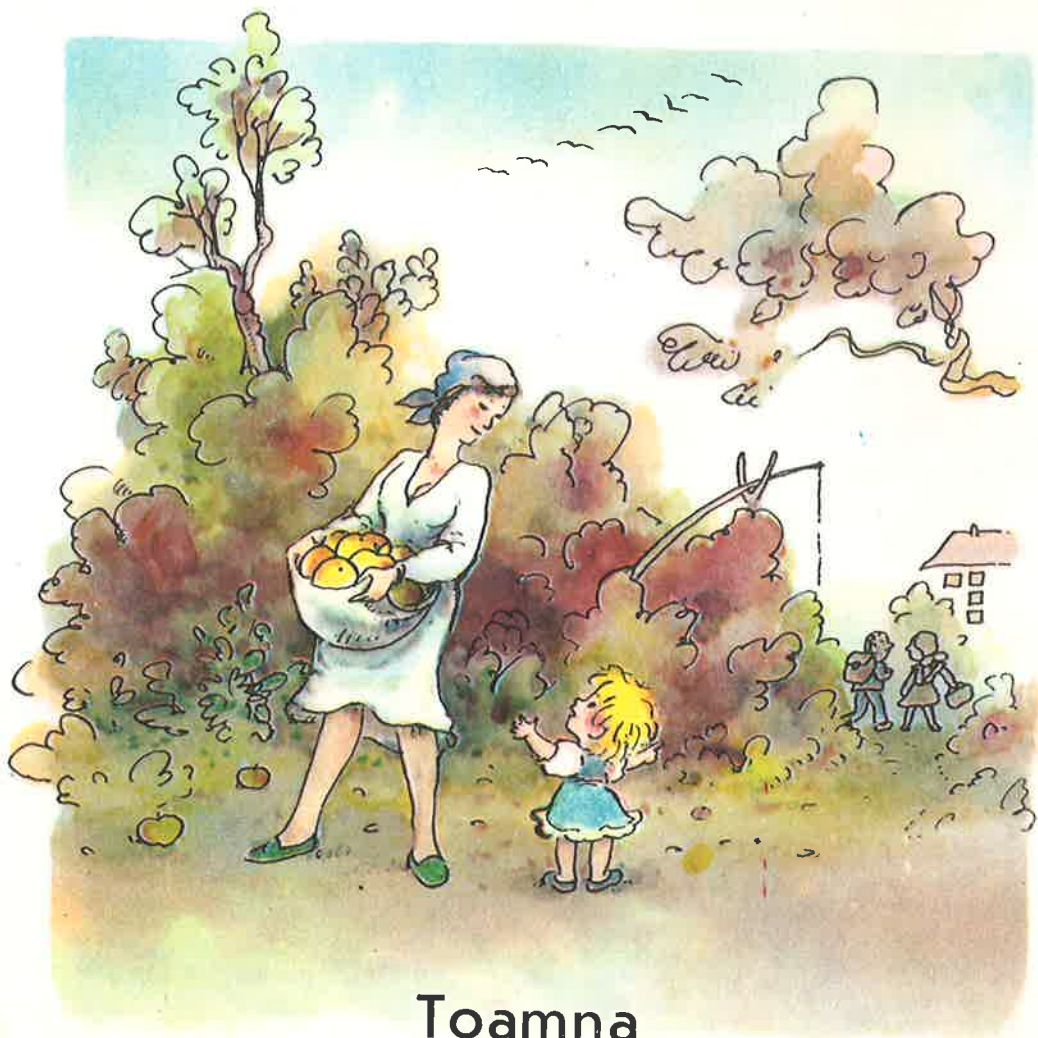
Anișoara

Anișoara se mută la casă nouă.
Casa e aproape de școală.
Anișoara îi spune prietenei sale :
— Mică rîndunică ! Să vii și tu la
casă nouă. Te aștept la poartă.

nostru vostru vi-oa-ră
n □ □ stră v □ □ stră mioară

Toamna

E toamnă.

— Mamă, mă duc la școală.

— Ești mică, Ioana.

Mama îi dă Ioanei mere. O poală.

— Mănîncă, să crești mare.

— Mamă, nu-mi da o poală.

Să-mi dai două, două mere,
Dar să le mănînc la școală !

? Am o lămîie,
Sus să rămîie.

A U O E I Ă Î M T C N L R S Ș P

V

? Am o iapă. Pîină nu-i rupi coada,
Nu intră în ocol. (para)

R

PL O A I E

A

E

D

D

Ă

— La noi
în pădure nu e așa...
La noi pe unde vrei
intri, pe unde
vrei ieși.

EA

IA

IE

OA

B

b

brad
bob

ban-că
so-bă
vor-bă

Toboșarul

Toboșarul bate toba.
Toboșarul este bun.
El îmi dă și mie toba.
Bum, bum, bum !

Toboșare, toboșare,
Cum bat toba ?
— Tare bine !
Însă nu o bate tare,
Că le sperii
pe albine !

brîndușă

B ● — ● ● R

bu-nic
bun

alb
dalb

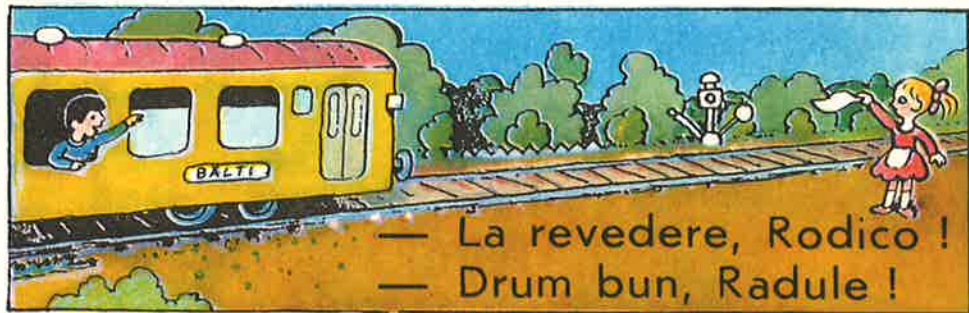
bi-se-ri-că
bu-su-ioc

Bunica lui Radu

— Mi-i dor de bunica, a spus Radu. Sîmbătă Radu cu tata au plecat la bunica. Bunica îi așteaptă la poartă. Era bu-cu-roa-să.

— Tată, eu rămîn la bunica, a spus Radu. În loc de mine du-i mamei niște

— La revedere, Rodico !
— Drum bun, Radule !

ba-ie
o-da-ie

ro-bi-net

Pictorul

Victor este pictor mare.

El a desenat un soare.

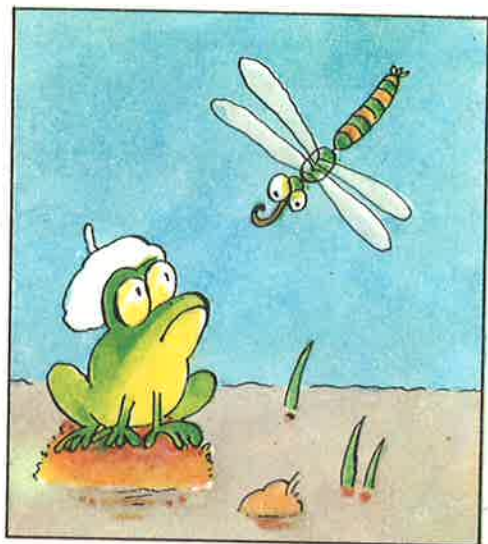
— Soare verde este oare ?

— Nu-i, bunele ! Nu-i, bunele !

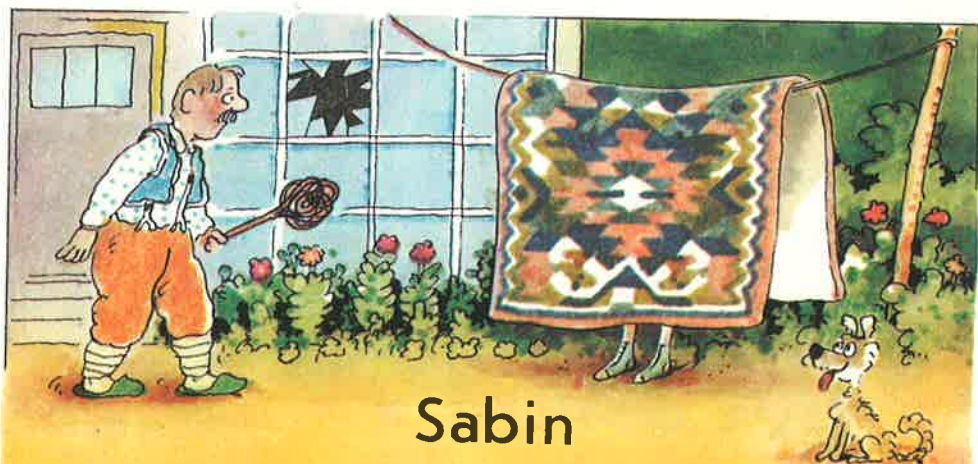
Însă nu mai am vopsele.

Domnule Robot,
Bate un clopot.
E sărbătoare,
Primește o ...

Iar o broască
 într-un lac
 Spune ac
 în loc de o a c.
 Broasca râde:
 „Știu și eu
 Un băiat
 din Dereneu
 Care-n loc
 de m i e r e
 Spune mere”.

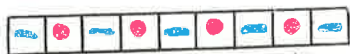
Sabin

Sabin bate balonul.
 Balonul a spart sticla de la verandă.
 Pe sîrmă stă întins un covor.
 Sabin se ascunde sub covor.
 Bunicul a ieșit să bată covorul.

Hh

hu-lub po-rum-bel
hai-ne
Mi-hai

Literele

— Muuu !

Două litere eu știu.

— Eu mai multe : piu, piu, piu !

— Dar eu patru : mi-ha-ha !

— Haide, nu te lăuda !

Mihaela cîte știe !

Și mai știe să le scrie !

ho-ră
iar-bă

ho-tar
Or-hei

hra-nă
odih-nă

La horă

E duminică. Oamenii se odihnesc.
La Mihăileni e horă.

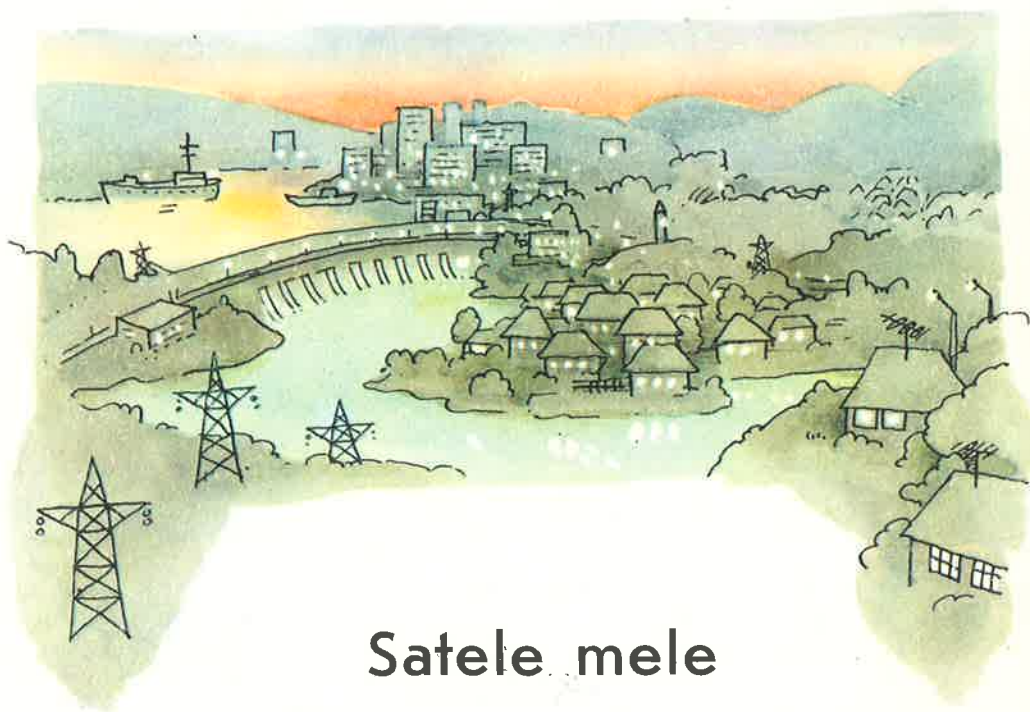
Doi pași înainte și doi înapoi,
Că așa e hora pe la noi !

Toba răsună hăt-hăt. Pînă și bătrînii in-
tră în horă.

Hopa-hopa, măi Mihai,
Hai la horă, cum de stai ? !

Stelele Nistrului

Ah, cîte stele ! Nistru e harnic. Nu se odihneşte o clipă. Scoate din apă stele. A umplut oraşul lui Mihai cu stele. Şi satul meu. Şi satul tău. Şi satul Mihaelei. Toată Moldova.

Satele mele

Pe vale, pe culme
Stau satele mele.
Aproape de codru,
Aproape de stele.

cerb
cer
pa-ce

spi-ce
har-nic
har-nice

CE

Cerbul

Cerbul a coborât la apă. Dar nu bea.

Marcela își scoate un cercel.

— Cerbule, îl întreabă Marcela. Pe unde e cerboaica ta? Na, du-i un cercel. Spune-i că-i de la mine.

— O, Marcela! a suspinat cerbul. Cui să-i duc cercelul? Cerboaica mea nu mai este...

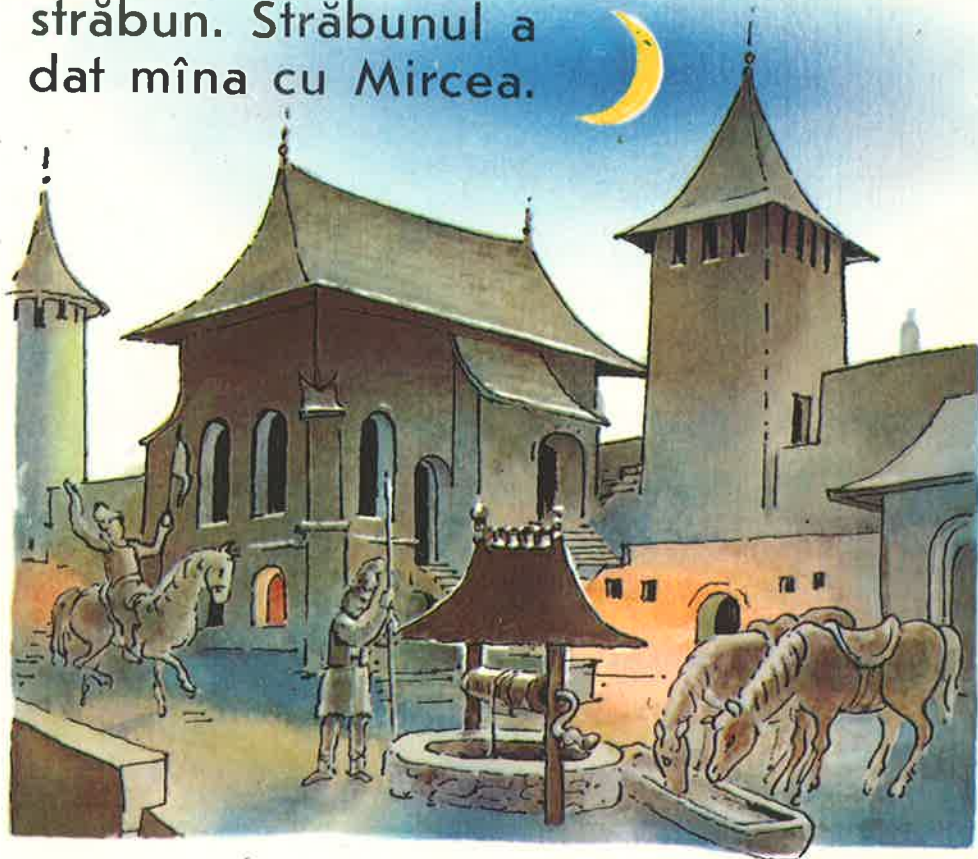
Cetatea Hotin

Mircea cu tata au venit la cetate. Cetatea Hotin e pe malul Nistrului.

— Aceasta e casa strămoșilor noștri, își scoate tata pălăria.

Mircea aprinde o lumânare. Pentru cei care au luptat în cetate. Cei care ne-au apărat neamul.

În noaptea aceea băiatul a visat un străbun. Străbunul a dat mîna cu Mircea.

cinci
a-ici

ci-tesc
ci-ne-ma

ceas
ci-nă

CI

ci-re-şe

Luci-an
Ho-ri-a

Lie, ciocîrlie

Doi pui de ciocîrlie stau de vorbă.

— O cunosc pe mama încă din ou, a spus un pui.

— Păi, în ou e întuneric, a spus alt pui.

— E întuneric în ou, dar se aude.

După cîntec o cunosc pe mama.

— A-a !.. Dar de ce cîntă mama ?

— Ca să nu uităm limba noastră.

Lie, Lie,
Ciocîrlie,
Cîntec dulce
Din cîmpie !

Proverb : Cinstea nu se cumpără,
Nici nu se vinde.

Rîndunica

Rîndunică,
Surioară,
Cum clădești
A fa căscioară?

Tipa-tipa,
Cu aripă,
Cioc-boc,
Cu micul cioc!

Cum a băut cioara apă
O cioară vede în câmp un ulcior. Cioara
e însetată.

Ea vîră ciocul în ulcior. Nu dă de apă.
Atunci ia în cioc o pietricică și o aruncă
în ulcior. Mai ia una și încă una. Cinci
pietricele s-au dus în ulcior.

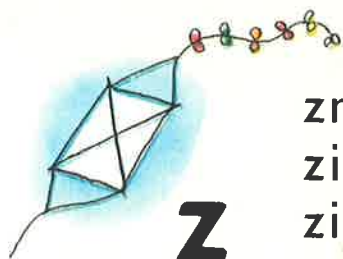
Apa s-a ridicat. Cioara și-a potolit
setea.

La cireșe.

Z

z

zmeu

zi

zid

zar-zăr

iz-vor

Ce-za-ra

Harbuzul

Cezărel trece pe la harbuzărie. Vede un harbuz la drum.

„Boc ! Boc !” Harbuzul sună a verde. Cezărel se duce la colibă.

— Moș Zaharia, zice Cezărel, harbuzul cel de la drum e verde.

— Îmi place omul cinstit, a rîs paznicul. Și i-a adus un harbuz roșu-roșu.

zorele

mazăre

zambilă

za-hăr
bu-zu-nar

mu-zi-că
Ci-pri-an

zori
tre-zi-re

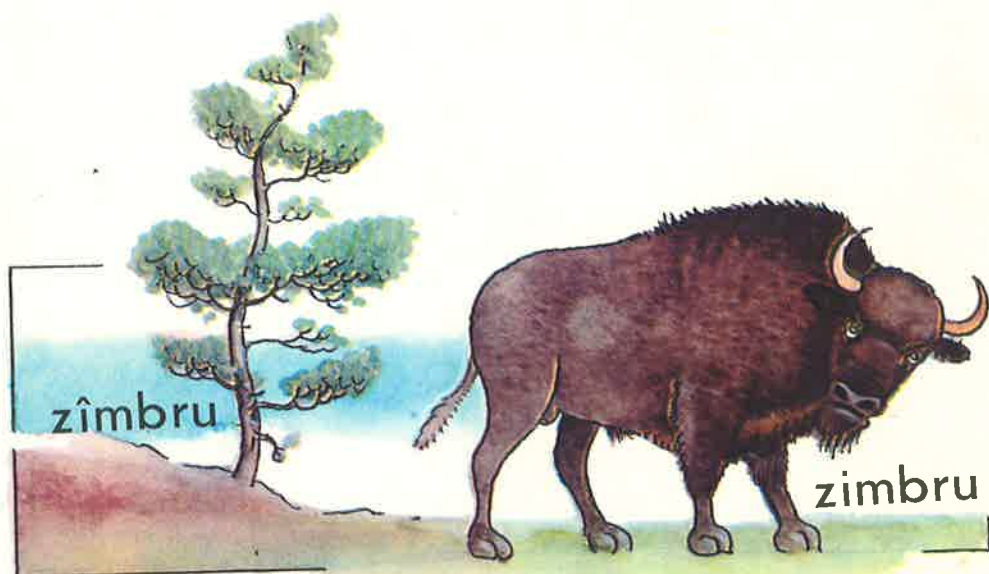
Televizorul

Eliza mătură prin casă. Pune crizanteme în vază. Apoi se așează la televizor. Oamenii din televizor se uită în odaie. Ei parcă spun :

— Bravo, Eliza! E curat în casă. Și crizanteme ai pe masă. O să venim la tine în toată ziua.

— L , — !

iaz
vi-teaz

Zimbru

Venea un zimbru în valea cu cimbru.
La un izvor răcoritor. Aici l-au pîndit...
— Cine m-a rănit? a întrebat zimbru din codru cu cimbru. Sînt ultimul zimbru!

A rămas numai cel de pe drapel... Păzește-l, Ioane, măcar pe el !

Meșterul Manole

Nouă zidari,
Nouă meșteri mari,
Cu Manole zece
Care mi-i întrece.

cel
cer —
dac

vrabia
copacul
soarele
mielul

înverzește
zboară
zburdă
luminează

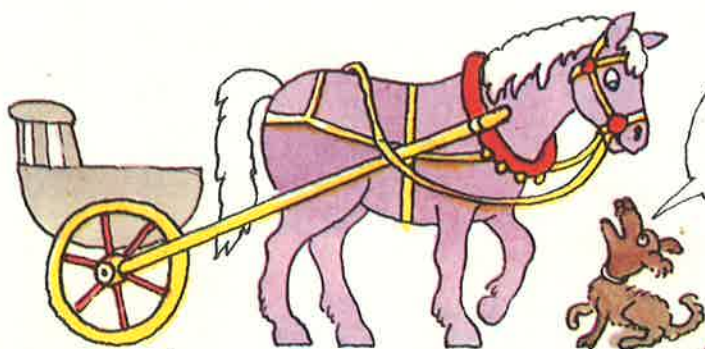
— Buburuză-ruză

Cu roșie bluză,

Cîte puncte ai pe spate?

— Ia și numără : am ...

zim — mă
bru —
cim — tar

Ham-ham,
Ce mai ham!

Cerul e cu stele,
Lora cu
Lunca e cu miei,
Lora cu cercei.

T

t

tap

ve-ve-ri-ță
ra-ță
că-su-ță

Puișorii

Cloșca scurmă în țărână. Puișorii se vîră într-o țeavă. Țeava e numai unsoare. Puișorii ies din ea cenușii. — Clonc-clonc! Unde sînt puișorii mei? Puișorii mei erau albi!

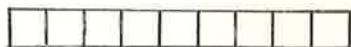
Maimuța

Prin copacii verzi maimuța
Toată ziua se dă huța.
Dar nîcîcînd maimuța
Nu s-a dat cu săniuța!

ța-ră
via-ță

Doi-ni-ța
Dom-ni-ța

mul-țu-mesc
în-vă-ță-tor

Clopoței

Tata se scoală de cu zori. Îl trezesc clopoței. Mulți-mulți clopoței. Sună și îl trezesc. Să vină la seceriș.

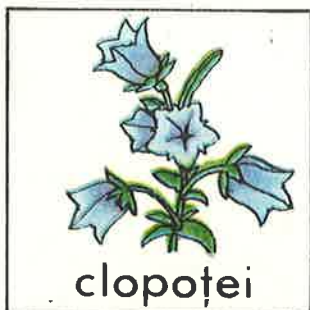
— Care clopoței, tată?

— Clopoței din câmp : spicele. Tata e combainer. Azi a luat-o în câmp și pe Nuța. Un vîntuleț clatină spicele. Ele sună.

— Vai, ce clopoței! De aur!

Ra — rînă
pia — ță — ran

— — — , — ?

clopoței

sînziană

albăstriță

Cu semănatul

E Anul Nou. E sărbătoare. Pe brad ard luminițe.

„Boc! Boc!” la ușă. E Dănuț. Învățăm într-o clasă.

— Primiți cu semănatul? a întrebat Dan.

— Da! a zis tata bu-cu-ros. Dănuț aruncă boabe prin casă.

Proverb :

Învăță,
Că ți-a prinde bine în viață.

Tincuța

E vacanță. Băieții se dau cu săniuța. Tincuța hop-hop prin zăpadă. Se duce la școală.

— Bună ziua ! o salută pe învățătoare.

— E vacanță, Tincuțo. Ai venit după cărți?

— Am venit să vă văd. Îmi era dor.

— Mulțumesc, Tincuțo. Și mie îmi era dor de tine.

Moș Crăciun

Moș Crăciun,
Moș Crăciun,
Vreau ceva să-ți spun:
Tu ești moșul
cel mai bun!

F f

foc
flu-ier
frun-ză

fur-ni-că
fur-tu-nă

A U O E
I Ă Î

te-le-fon
far-mă-ci-e

Telefonul păsăruicii

S-a trezit și rămurica,
S-au trezit frunzarele.
Printr-o rază păsărica
A vorbit cu soarele.

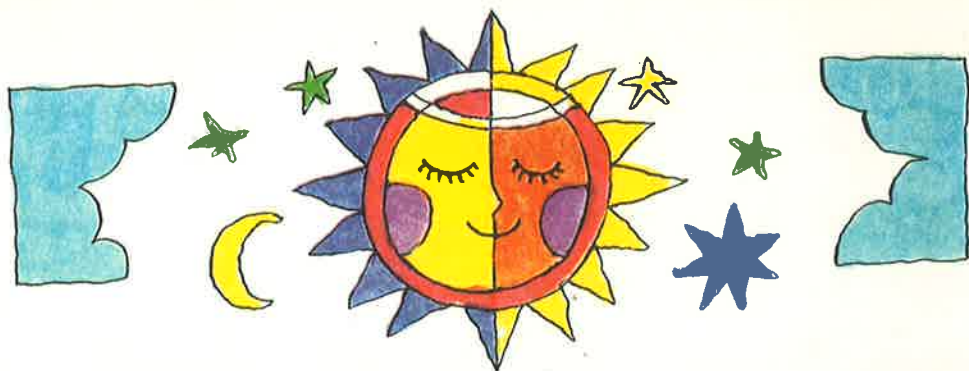
M T N T L S Ș P V B H Z F

fran-ze-lă

Pîinică

Pîiniță, pîiniță,
Dulce halviță,
Pîiniță frumoasă,
Din cuptor scoasă,
Pîiniță cuminte,
Cu fața fierbinte!
Ca fața măicuței,
Ca mîna tăicuței!

Fratele și sora

Soarele a văzut că o floare se tot uită la el.

— Vrei să-mi fii soră? a întrebat soarele.

— Da, a răspuns frumoasa floare. Că nici eu nu am frate.

De atunci ei au rămas soră și frate. O soră mai credincioasă nu e pe lume. Toată ziua stă cu fața la fratele său.

— Bună dimineața, frate, îi zice ea.

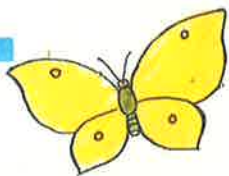
— Bună vreme, soro, îi răspunde el.

fîn-tî-nă
Ște-fan

fe-cior
fii-că

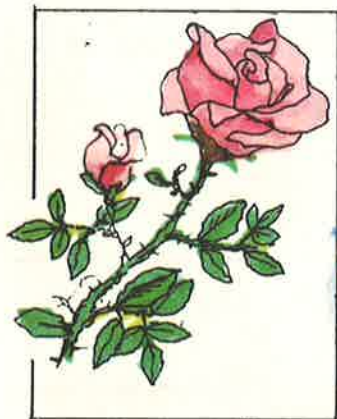
as-fin-țit
lu-cea-făr

Fluturașii

Fluturașii numărau
Cîte flori în lunci erau.
Fîl-fîl colo, fîl-fîl ici,
Unu, doi, trei, patru, cinci...
Cum să le numeri pe toate?
Nici albina nu le poate!
Niște flori sînt supărate
C-au rămas nenumărate.

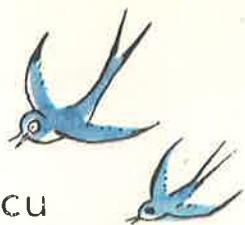

?

Țipă cel cu un picior,
Să vină cel cu două,
Că-l mănîncă cel cu patru,
(varza, omul, capra)

Peste vîrf de rămurele
Trec în stoluri rîndunele.

Mihai Eminescu

Ița-ița la pămînt,
Uite iepurași cosind,
Prepelița adunînd,
Cocostîrcul căpițînd.

?

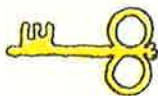
Trec zorite pe cărare
Patru sute de picioare.

(Furnicele)

CH

CHE

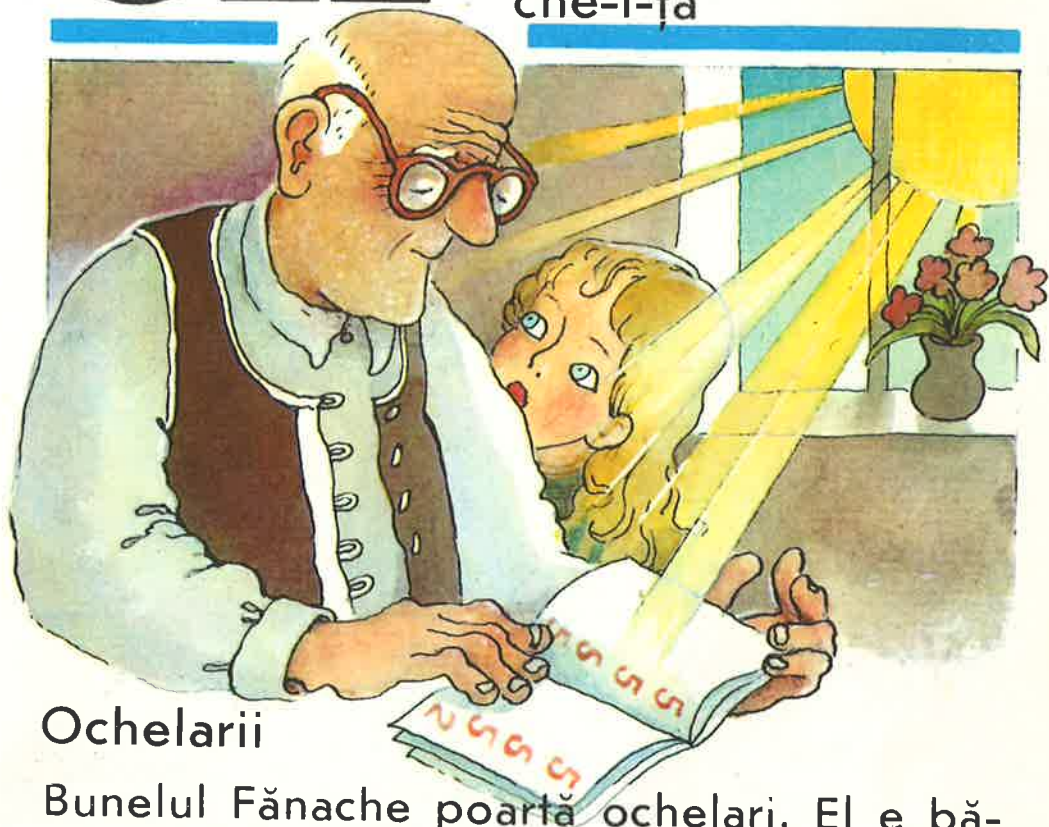

che-i-ță

o-che-lari

u-re-che

cer-cei

Ochelarii

Bunelul Fănache poartă ochelari. El e bătrîn. E cel mai bătrîn din sat.

— Ba nu, zice bunelul Fănache. Este unul mai bătrîn decît mine.

— Cine e acela, bunele?

— Soarele.

— Atunci de ce nu poartă ochelari și el?

— Pentru că vederea lui e veșnic tînăra. Dacă și-ar pierde Soarele lumina, ne-am pierde și noi, zice bunelul Fănache.

pe-re-che
fa-mi-li-e

or-che-stră
ve-che

ra-che-tă
bu-chet

Onache

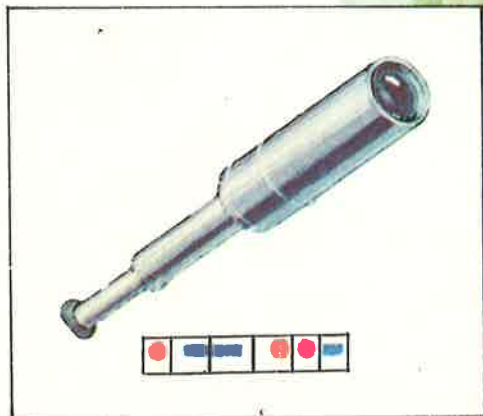
în-chei
des-chei

Tatăl lui Onache e pădurar. Pe Onache îl cunosc toate viețuitoarele pădurii. El are un ochean.

Astăzi Onache s-a trântit cu un pui de urs. Apoi i-a spus la ureche:

— O sa vin și mâine în poiană. Vino și tu. O să-ți aduc ceva dulce. Dar ia seama, ursulică, a zis Onache:

Nu veni cu tatăl tău,
Că îl chem și eu pe-al meu.

CHI

chi-bri-turi

ochi

des-chid

Cos-ta-che

sal-ci-e

ră-chi-tă

ro-chi-e

Făt-Frumos

Dochița e surioara lui Chiru. Ea are ochi albaștri. Chiru vrea s-o bucure.

— Do-chi-ța! o cheamă el cu voce schimbată și se ascunde. Dochița deschide ușa. Vede un măr roșu. Îl pune în buzunarul rochiței.

Seara Dochița a adormit cu mărul în mână. Dimineața ea s-a trezit cu o coroniță pe cap.

— Chi-ru, îl caută Dochița pe frățiorul său. A fost Făt-Frumos la noi. Și-i arată mărul și coronița.

— Scoală, Chiriac, o aud pe mama Paraschiva. Scoală că avem treabă.

Chiriac deschide ochii.

— Hai să facem curat în căsoaie. Azi-mîine ne vin musafirii.

Cînd aude de musafiri, Chiriac sare în picioare. Mama dă cu var. Chiriac ține scara.

Pe la chindie au isprăvit lucrul. Chiriac a măturat în căsoaie. Chiar a doua zi au sosit musafirii din țările calde. Rîndunica și rîndunelul.

măi-cuță
mă închin

chi-piu
schi-uri

moș
unchi
Chi-li-a

Chișinău

Chișinău, oraș cu tei!
Am fost iarăși

la buneii.

Chișinău, oraș cu flori!
L-am văzut de-atâtea ori!

Chișinău, oraș vestit!
Frumos cine te-a zidit?

Mulți Manole, Ane mii
Cu ai lor trudiți copii!

ce
ci
che
chi

_____?

Niță își coase un nasture. Coase, coase, dar nasturele nu se ține. Mama îl râde:— Niță, ai uitat să faci nod la ață!

Niță la școală:

Un **B** cu un **OU** fac un **BOU**
L cu **EU** fac un **LEU**.

Lucian, Tache, Nichifor și Marcel duc o țeavă. Hop și Niță :

Ji
ju-că-rii

joc
joi
jur

ste-jar
stra-jă
a-ju-tă

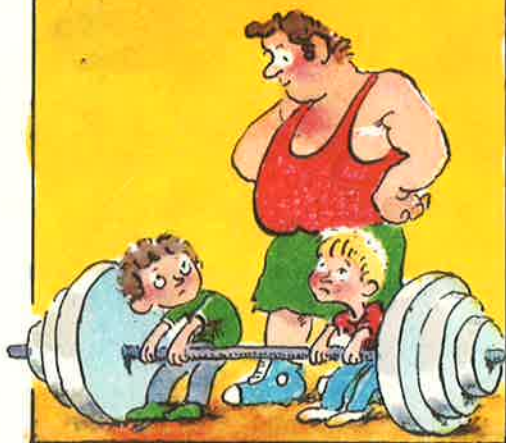

Jenica, Jenel și Chirică se joacă de-a baba-oarba.

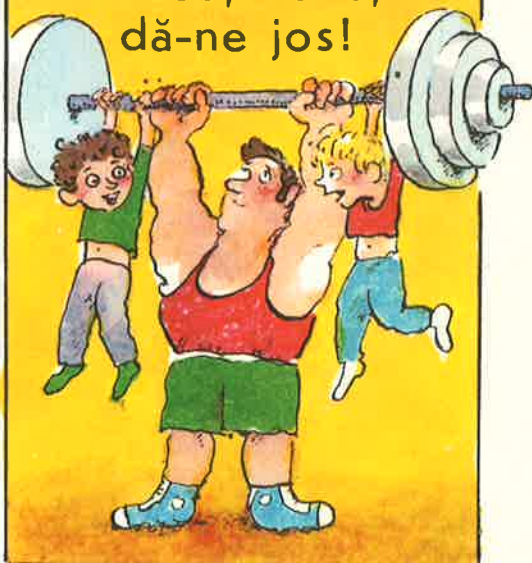
Jenel mijește sub un stejar. De odată mai apare un jucător.

— Te-am prins! zice Jenel.

Ajutorul
e frumos.

Văleu, nene,
dă-ne jos!

co-joc
Bu-jor

de-jun
prînz

ja-le
chin

Șoriceii

- Chiț-chiț-chiț! Ce-o fi în oală?
- Prăjituri!
- Jambon!
- Pîrjoale!
- Ba eu jur că sînt jumări!
- Jumătate le mîncăm,
Jumătate — în cămări!
- Să jucăm cu bucurie,
Ce dejun o să mai fie!

□os □oi □ur □oc co□oc

Pojar!

În vîlceaua mielului
Arde casa melcului.

Pojaaar!

Ajutoare iute vin,
Melcul nu le e străin.

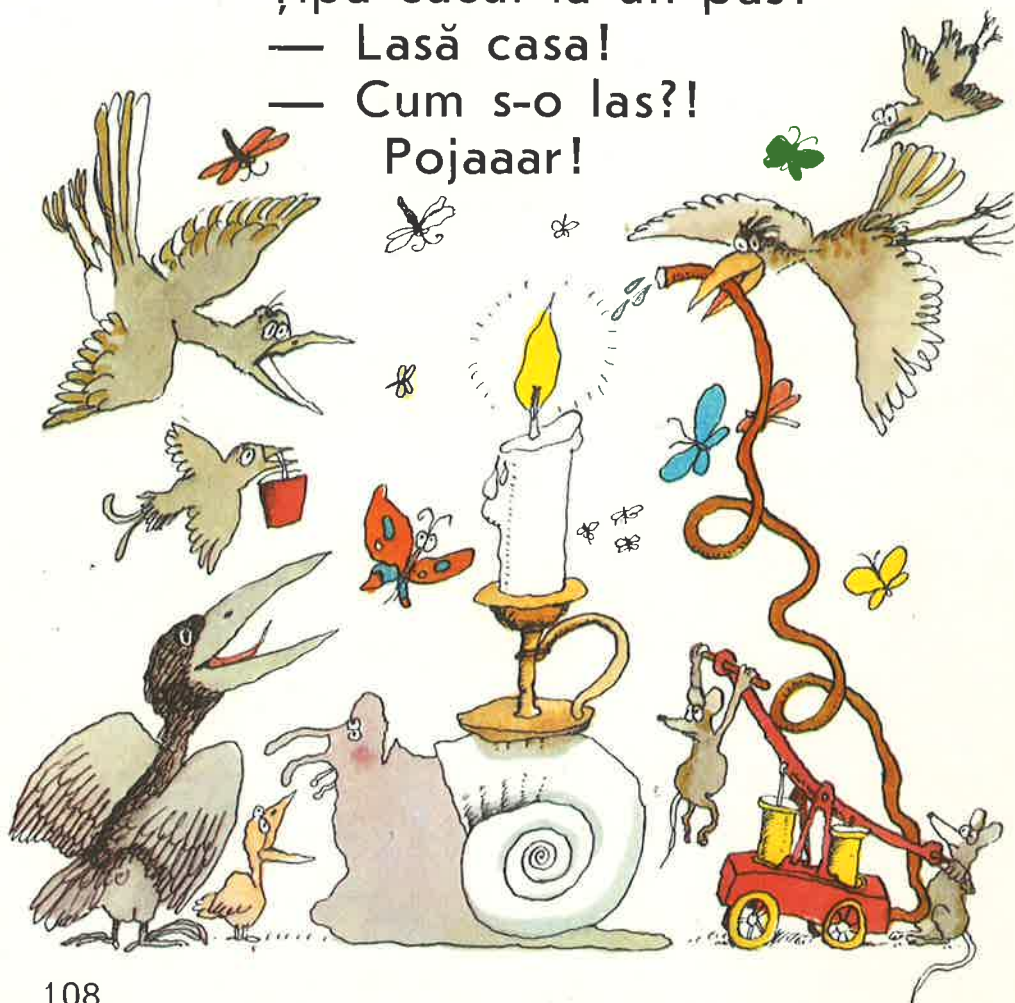
Pojaaar!

Țipă cucul la un pas:

— Lasă casa!

— Cum s-o las?!

Pojaar!

Hulubul de poștă

E joi. Jenel a venit de la școală. Acasă nu e nimeni. Jenel scrie un bilețel: „Mamă, eu îmi fac scrob. Cîtă sare să pun? Ajută-mă”.

— Uli, uli! face Jenel.

De pe casă coboară hulubul de poștă. Jenel îi anină bilețelul de picior.

Hulubul îl duce la mama în cîmp.

Pîna a stricat Jenel oul, hulubul s-a întors cu alt bilețel : „Pune un bob de sare cît o furnică de mare. Poftă bună, Jenel. Mama”.

Gg

prag
drag
me-leag

cu-leg
a-leg
strú-guri

Gol !

Guguță e portar. Grigoraș gonește balonul. Bate la poartă. Guguță se rostogolește.

— Gol!

Ba! Guguță a prins balonul.

Grigoraș se supără. Nu poate bate goluri.

— Guguță, zice Grigoraș, îți dau un măr. Lasă-mă să bat un gol.

Guguță râde.

— L !

?

Am o găină verde cu un ou în pământ.

Goriță

— Goriță toarnă apă în butoi, îl roagă mama.

Goriță a turnat o găleată. Mai toarnă una. E greu să umpli un butoi.

— Găleata aceasta o toarnă soră-mea Olguța, își zice Goriță.

Gîl-gîl. Apa s-a dus în butoi.

— Găleata aceasta o toarnă vărul Gabriel.

Gîl-gîl...

A turnat apă și pentru Gruia, și pentru Bujor.

— Oho, ce mulți m-au ajutat azi, zice Goriță. Iată am umplut butoiul!

grâu
gri-jă

grai
lim-bă

Ion Creangă
Humulești

La magazin

Un om a intrat la magazinul de mobilă.

— Un șifonier, vă rog.

— Șifo... șirfo... Nu sînt, zice încurcat
vînzătorul.

— Atunci o garderobă, vă rog.

— Nu avem.

— Atunci un dulap.

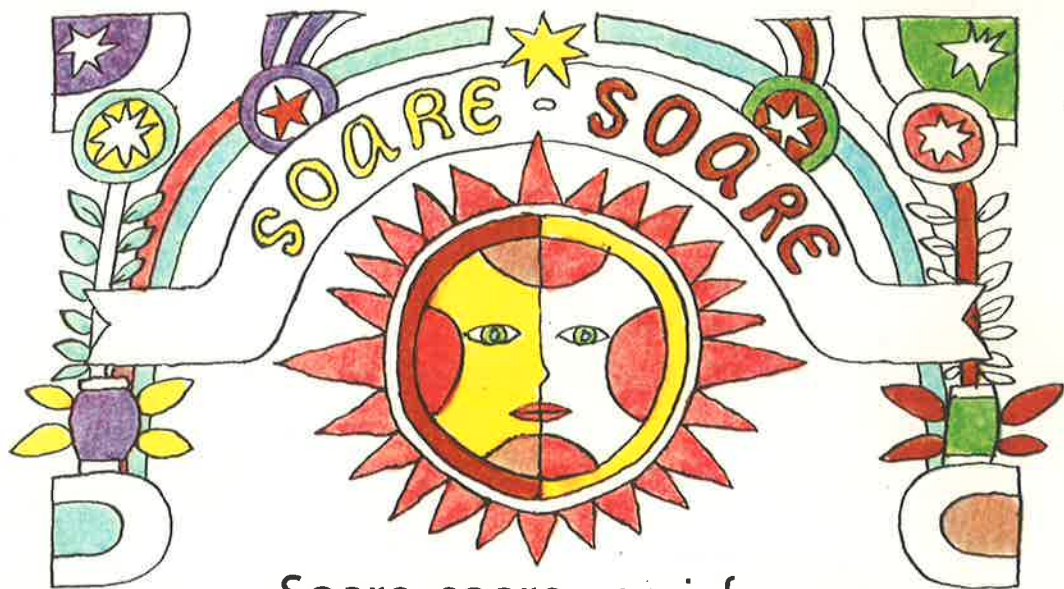
— Un dulap poftim, zice bucuros
vînzătorul.

Omul mîngîie marfa cu ochii :

— Minunat șifonier! Tocmai la o așa
garderobă visam! Vînzătorul a roșit.
De ce?

A	U	O	E	I
Ă	Î			M
T	C	N	Ț	L
S	Ș	P	V	B
H	Z	F	J	G

— Soare-soare, crai frumos,
La cîți dai lumină jos?

— Nu știu, eu nu socotesc
Pe cîți mîngîi și-ncălzesc.

— Soare-soare, crai bălai,
Spune, cîte raze ai?

— Zău că nu știu,
măi nepoți!

Cîte am, ajung la toți.

GE

geam

ger

a-jun-ge

An-ge-la

mer-ge

fu-ge

a-lear-gă

Sobele lui Georgel

De ieri nu mai ninge. Peste noapte s-a lăsat ger.

Georgel iese din casă. Mama îl ajunge din urmă.

— Georgel, ai uitat sobele, zice mama. Și îi pune în mânuși cîte un cartof copt.

Pe drum Georgel a întîlnit-o pe Georgeta. Ea tremura de frig.

— Eu am două sobe în mânuși, zice Georgel.

Și îi dă o sobă Georgetei.

nin ne
 ge
 plîn me

ful
 în ger
 tal

Ce e mai dulce pe lume?

(mîngîierea mamei)

Mama

Sus pe cer sînt multe stele,
 Pe pămînt sînt floricele.
 Dar nici una dintre ele
 Nu-i ca ochii mamei mele.

Stea-steam, logosteam

Stea-steam, logosteam,
 Leagămă fetița mea,
 Că sînt tare ocupată
 Și ea vrea tot legănată.
 Să o legeni lin mereu,
 Creadă că o legăm eu.

Gl măr-gi-că
 ar-gint

E-u-gen
Vir-gil

gim-nas-ti-că

După fragi

În pădurea cea de fagi
Căutam prin iarbă fragi.
Nici o fragă n-am găsit,
Cu ecoul am grăit.

- Măi ecou, tu fragi mi-ai da?
- Da! Da! Da!
- Hai să ne vedem acum!
- Cum? Cum? Cum?

Grădina lui Sergiu

Luni Sergiu și-a ales loc pentru grădină.

Marți Sergiu a îmbrăcat salopeta.

Miercuri a ascuțit hîrlețul.

Joi Sergiu a dormit cîț doi.

Vineri s-a gîndit ce să facă sîmbătă.

Sîmbătă s-a odihnit hîrlețul.

Duminică s-a odihnit Sergiu.

Săptămîna a trecut. Să vedem ce va crește în grădina lui Sergiu.

Lunile anului

— Eu sînt născută în iunie, zice Otilia.

— Iar eu în iulie, spune Iulia.

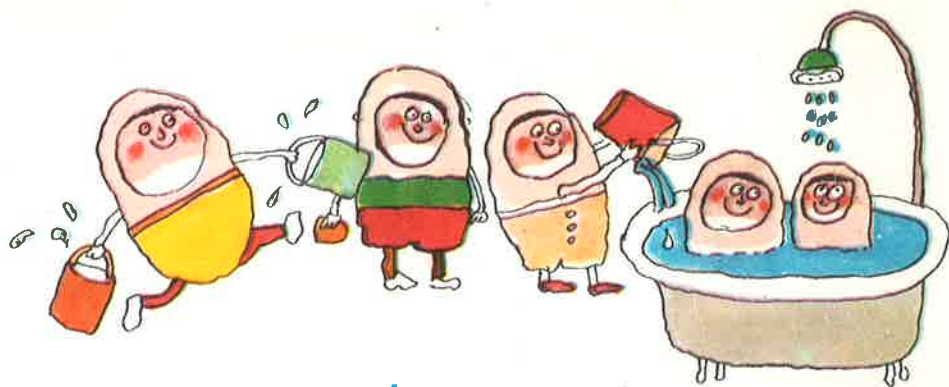
— Iar eu în august, zice Augustin.

— Bravo, copii, îi laudă învățătoarea. Vă știți cu toții luna nașterii... Iată și repausul. Azi vom ieși din clasă în ordinea lunilor. Așa... întîi să iasa ianuarie. Fiecare să țină minte după cine vine.

Lunile anului sînt :

ianuarie, februarie, martie, aprilie,
mai, iunie, iulie, august, septembrie,
octombrie, noiembrie, decembrie

Mezinul

Degetul cel mititel

Plînge supărat.

Inelarul nu înțelege

Ce s-a întâmplat.

Mijlociul, dus pe gânduri,

Nu-i dă ascultare.

Cel arătător întreabă:

Poate vrei mîncare?

Iar cel mare tot o fugă

Vine cu o fărîmitură

Și îi spune: — Na, mănîncă,

Dar să taci din gură.

Ursul prisăcar

— Ursul! Ursul! strigau albinele din prisacă. Ele au ieșit să se apere.

— Pace vouă! a zis ursul. Am venit să vă ajut. De ce să zburați tocmai la flori? Vă duc eu cu stup cu tot.

Hopa-hopa prin pădure cu stupul sub-suoară.

— Acum, a zis ursul, numai poftă să am, că miere are cine să-mi facă.

— Ai șterpelit un stup? îl întreabă un cerb.

— Ei ba! a zis ursul. Eu îl duc la flori. Ce, vrei să aduc poiana la stup?

Iepurașul la oraș

A venit un iepuraș
La un frate la oraș.
Frățiorul din cotlon
Scoate iute un sifon.
Și sifonul a fișnit,
Musafirul a fugit!

Oile lui Păcală

Odată Păcală s-a întâlnit cu Tîndală.

— Măi frate, unde te duci?

— Mă duc la stîină să-mi văd oile.

— Dar multe oi ai?

— Albe n-am nici una, iar negre și mai puține.

GH

GHE

ghe-te

ghem
ghe-mu-it
un-gher

de-ger

în-ghet

în-gh-e-ța-tă

Ghetele

Dimineață Gheorghe încalță ghetele.
— Mă duc. Mă așteaptă scrînciobul,
zice Gheorghe.

Ghetele însă îl duc spre fîntînă. Ghe-
orghe ia căldarea. La fîntînă nu te duci
cu mîna în buzunar.

Apoi ghetele îl duc pe Gheorghe la
lemne. Gheorghe aduce defoc.

Ghetele au fost harnice toată ziua. Și
Gheorghe.

Abia seara, cînd s-a descălțat, Gheor-
ghe a rămas uimit : acelea erau ghetele
lui Angheluță, fratele din clasa a treia.

*Am doi căluți,
Cînd îi leg - fug,
Cînd îi dezleg - stau.
(Ghetele)*

pa-ză
ve-ghe

me-na-je-ri-e
gi-ra-fă

ghe-re-tă
zia-re

Privighetoarea

E seară. Grivei s-a dus să latre în sat.
De ce nu latră în ogradă? Nu-l lasă
Angheluță.

Pășările din grădina lui Angheluță tac.
Un greier și-a scos vioara, dar s-a răz-
gîndit. Stă de veghe. O gîscă din un-
gherul cotețului a vrut să întrebe ceva:
— Ga-ga?

— Taci mata, o roagă gînsacul lui An-
gheluță. În pom doarme o privighetoa-
re. Mîine o să ne cînte din nou.

GHI

ghin-dă

în-ghit

an-ghi-nă

ghi-ci-toa-re

Ghiocelul

Un ghiocel a scos capul de sub pământ.
În jur — nimeni. Era seară.

— Unde e mama? a întrebat ghiocelul.
Tăcere.

— Ta-tă! a strigat ghiocelul. Mi-i frică.
L-a auzit cerul. A răsărit o stea. Încă
una... Ghiocelul nu mai era singur.
Dimineață a simțit că-l mângâie cineva
pe cap.

— Ai venit, tată? a zis ghiocelul către
Soare.

— Bună vreme, ghiocel!

— Bună vreme, băiețel!

— Hai la mine, ești desculț...

— Dacă noi sîntem mai mulți!

poznaș
ghi-duș

un-ghi-e
ghea-ră

Un-gheni
Ti-ghi-na

Ghiozdanul

Gheorghina vine de la școală. Ea are un ghiozdan nou. La poartă o așteaptă Gheorghiță.

— Ia seama, Gheorghina, e ghețuș, zice Gheorghiță. Să duc eu ghiozdanul.

— Ghidușule, râde Gheorghina și-i dă ghiozdanul. El nu-l poate duce. Gheorghina îl ia pe Gheorghiță în brațe.

— Uite, mamă! se bucură Gheorghiță. Sînt mare, am adus ghiozdanul Gheorghinei.

Ghici ?

Toarce, toarce,
Ghem nu face.

(pisica)

Stopul

— Drumul să-l treci numai pe verde, spune mama. Când e roșu, stai pe loc. Dacă e galben, mai așteaptă.

Cît a fost vară — verde cît vrei. Ariciul trecea voios drumul. Avea acolo în codru o poiană.

Dar a venit toamna. S-a aprins galbenul în copaci. Puiul dă să treacă drumul și se oprește. Stă și așteaptă să fie verde. Așteaptă, așteaptă — degeaba. Spre seară și galbenul cade din copaci.

— E rece, a zis ariciul. Mă duc acasă. Văd eu poiana la anul.

ge

gi

ghe

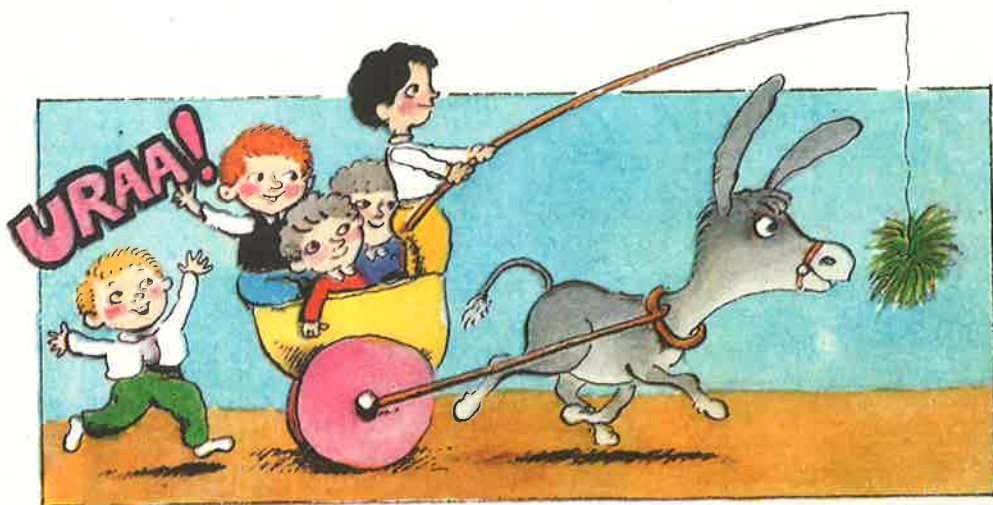
ghi

Spargi gheața — dai de argint,
Spargi argintul — dai de aur.

(Oul)

Gruia și Arghire trăgeau măgărușul
lui Niță de frînghie. Gică și Anghel
îl împingeau din urmă. Măgărușul nu
vroia să meargă. Ce a făcut Niță?

X

x

ta-xi
ta-xist
e-xem-plu

Zămosul lui Alexe

Alexe a adus un zămos la școală și l-a ascuns.

— Miroase a zămos, a spus Ruxanda.

— De la mine miroase, a zis Alexe. Eu am mâncat zămos acasă.

„Bzzz!” iese o albină din bancă. Apoi mai zumzăie una.

Cînd se uită Ruxanda în bancă, vede un zămos.

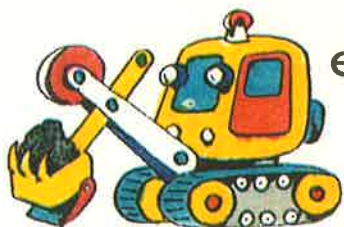
— Să taci, zice Alexe. Îl mîncăm la repaus.

— Ba nu, zice Ruxanda. Eu am mâncat zămos acasă.

pix
toc
e-xer-ci-țiu

box

excavator

Taxistul

Am un frate, e artist,
Dar eu vreau să fiu taxist.
— Mamă, unde să te duc?
— La bunici, în cel sătuc!

Grăurașul

Grăurașul a mâncat
Un grăunte înghețat.
Și tot strigă ziua toată:
— Am mâncat o înghețată!

Lorica

E toamnă târzie. Nu mai sînt frunze. Nici fluturi. Nici privighetori. Lorica a îmbrăcat o rochiță verde. În rochița aceasta a pornit spre pădure.

— Vai, vine o frunză verde! s-au bucurat copacii.

Lorica a intrat în pădure. Ea se urcă într-un copac. Prinde a legăna copacul și întreabă pădurea:

Codrule, codruțule,
Ce mai faci, drăguțule?

Brad de munte

— Brăduleț de munte drag,
Ce să-ți dau să crești în prag?
— Dă-mi un cer senin pe frunte,
Iar la rădăcini un munte.

Miorița

Iată vin în cale,
Se cobor la vale
Trei turme de miei
Cu trei ciobănei.

Kk

ki-lo-gram
ki-lo-metru

Satul nostru

Satul nostru este mare.
Satul nostru capăt n-are.
Pînă la bunicul Petru
Avem cam un kilometru.
Pînă la unchiul Andrei
Kilometri sînt vreo trei.
Nu-i cunosc pe cei din vale,
Dar salut pe toți în cale.

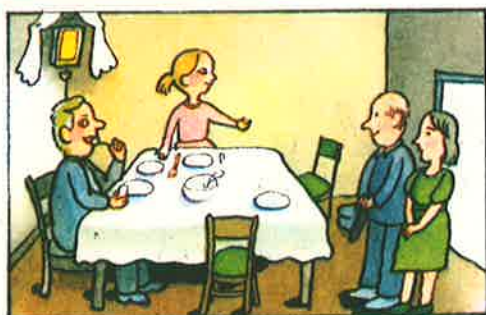
— Cristos a înviat!
— Cu adevărat a înviat!

— Bine ai venit.
— Bine v-am găsit.

Bună dimineața.
Bună ziua.
Bună seara.

— Doamne ajută.
— Mulțumim.
Într-un ceas bun.

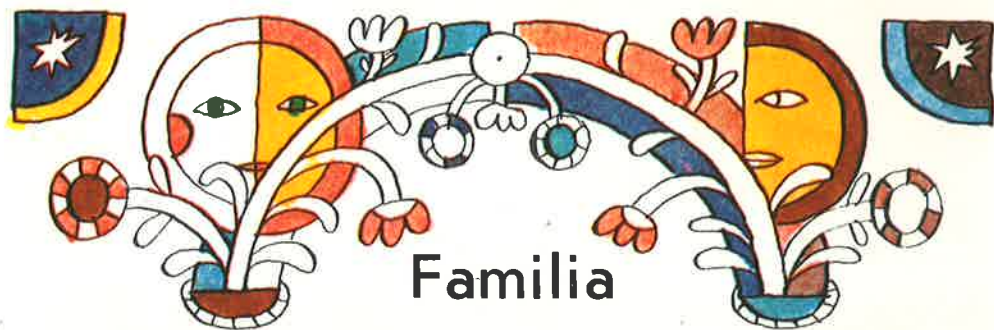

— Poftă bună.
— Mulțumim,
poftim la masă.

La revedere.
Drum bun.

Fie-i țărîna ușoară.
Dumnezeu să-l ierte.
Să trăim să-l pomenim.

Familia

Dulce-dulce cum e poama
Cine coace pâinea?...
Dulăpiorul este gata.
Cine e tîmplarul?...
Toată ziua cu tractorul
Cine ară?...
Cine joacă bine hora
În rochiță nouă?...
Cine-s albi ca porumbeii
Și ne spun povești?...

Frumoasă-i limba noastră

Pe ramul verde tace
O pasăre măiastră.
Cu drag și cu mirare
Ascultă limba noastră.

De-ar spune și cuvinte,
Cînd cîntă la fereastră,
Ea le-ar lua, știu bine,
Din limba sfîntă-a noastră.

Aa

astronaut Bb

brutar Cc

croitor

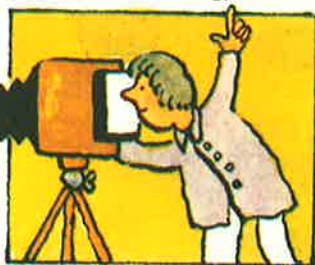

Dd

doctor Ee

electrician

Ff

fotograf Gg

grădinar Hh

hornar

Ii

inginer Îî

învățător

Jj

jonglor

Kk
kilogram

Ll

lăcătuș

Mm

miner

Nn

naturalist

Oo

ospătar

Pp

prisăcar

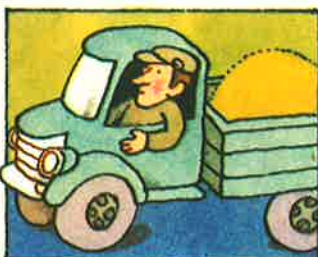
Rr

radist

Ss

sudor Șș

șofer

Tt

tractorist

Țț

țambalagiu

ușier

Vv

vînzător

Xx

xilofonist

Zz

zugrav

Ion Creangă

Ion Creangă este cel mai mare scriitor al poporului nostru. El ne-a lăsat scrieri pe care le-au îndrăgit buneii și părinții. Le citesc nepoții și le vor cunoaște urmașii.

— Cumătră, mă pîrlesc, ard de tot, mor, nu mă lăsa!

— Arzi, cumătre, mori, că nici viu nu ești bun! De-abia i-a mai trece băiatului istuia de speriat... Ți-aduci aminte, dihanie răutăcioasă și spurcată, cînd mi te-ai jurat pe părul tău? Și bine mi-ai mîncat iezișorii!

— Mă ustură inima-n mine, cumătră! Mă rog, scoate-mă și nu-ți mai face atîta osîndă cu mine!

— Moarte pentru moarte, cumătre, arsură pentru arsură!

După aceasta, capra și cu iedul au luat o căpiță de fîn și-au aruncat-o peste dînsul, în groapă, ca să se mai potolească focul... Apoi, la urma urmelor, năpădiră asupra lui și-i mai trîntiră în cap cu bolovani și cu ce-au apucat...

Și auzind caprele din vecinătate de una ca asta, tare le-au mai părut bine!

Mihai Eminescu

Mihai Eminescu este cel mai mare poet al poporului nostru. Poeziile sale sînt nemuritoare.

Somnoroase păsărele

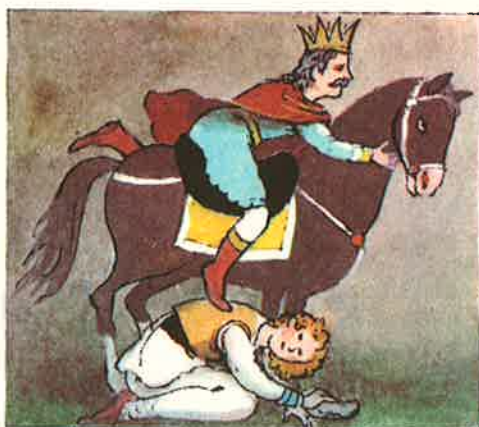
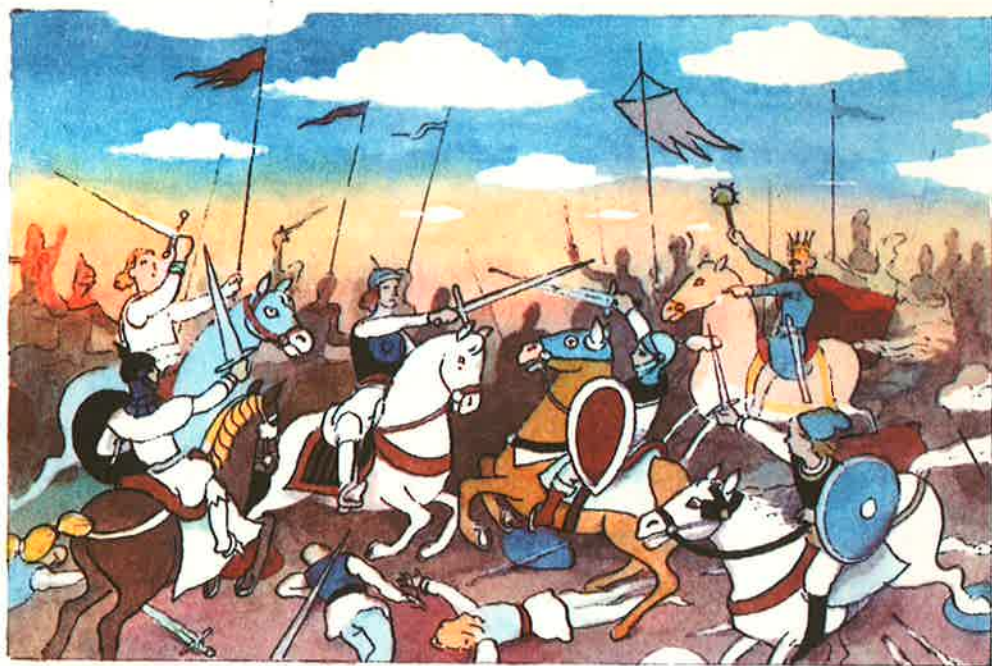
Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund în rămurele —
Noapte bună!

Doar izvoarele suspină
Pe cînd codrul negru tace;
Dorm și florile-n grădină —
Dormi în pace!

Trece lebăda pe ape
Între trestii să se culce.—
Fie-ți îngerii aproape,
Somnul dulce!

Peste-a nopții feerie
Se ridică mîndra lună,
Totu-i vis și armonie —
Noapte bună!

ȘTEFAN CEL MARE

Într-o bătălie a fost omorât calul lui Ștefan Vodă.

— Măria Ta, a alergat un oștean. Îți dau calul meu!

Fiind mic, Ștefan Vodă nu putea încăleca în grabă. Atunci oșteanul s-a făcut o moviliță. Vodă a pus piciorul pe spatele lui și a sărit pe cal.

Și iată-l pe Măria Sa iar în fruntea oștirii. Cu spada în mână. Dușmanul a fost pus pe fugă. De la Ștefan cel Mare trebuie să învățăm dragostea de neam. Vodă ne-a apărât poporul. Poporul îl apără pe Măria Sa. El i-a dat lui Ștefan Vodă viață fără de moarte.

SĂRACE PURICE.
DE-OI SCAPA EU ȘI TU,
ATUNCI ȚI-OI SCHIMBA
NUMELE DIN PURICE
- MOVILĂ...

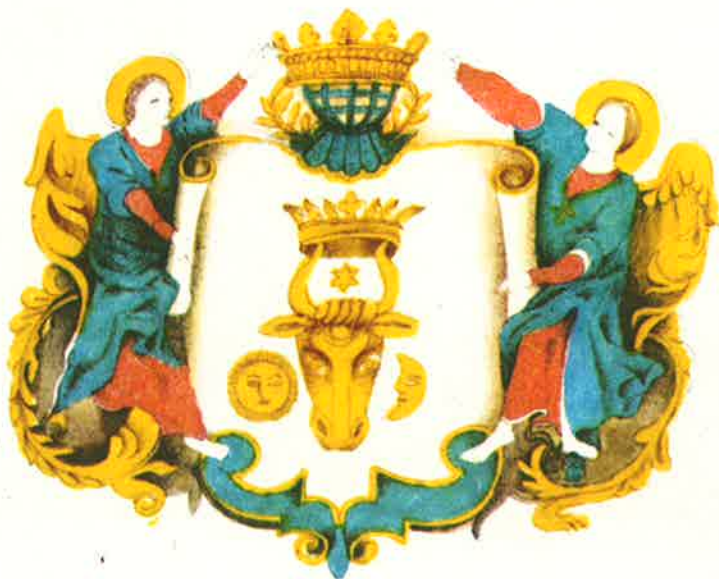
Candela

De cinci sute de ani nu s-a stins candela de la mormîntul lui Ștefan Vodă.

— Dragoș, puiule, ți-a venit vremea, a zis bunelul și l-a mîngîiat pe cap. Du-te de vezi candela.

Demult aștepta Dragoș să zică bunelul una ca asta.

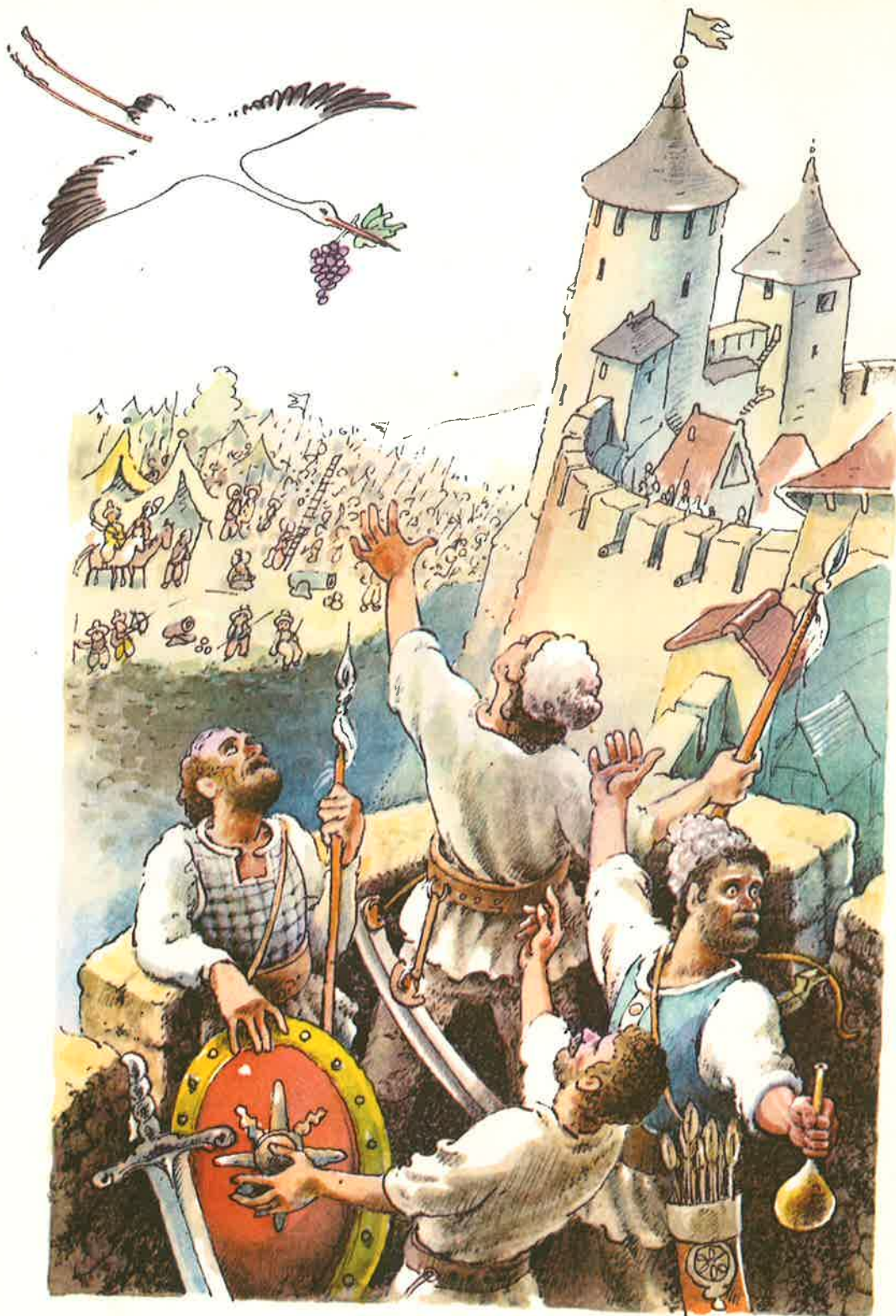
Afară era viforniță. Vîrtejuri de omăt, ca niște urși albi, săreau la Dragoș. Băiatul nu se da. El părea un mic oștean de-al lui Ștefan.

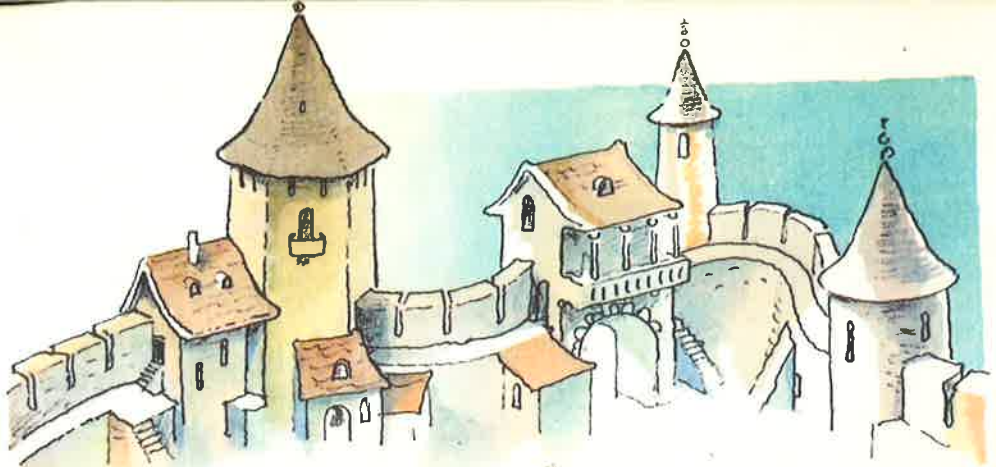

Dragoș a intrat în mănăstire și a turnat ulei în candelă. Era în al nouălea cer. El a făcut să nu se stingă lumina.

Ba a tras apoi și clopotul. Să afle toți că arde și pe viforniță candela lui Ștefan cel Mare.

Strămoșii

Cînd au năvălit turcii, moldovenii s-au adunat în cetate.

— Ne predăm turcului hain? — a întrebat Hîncu.

— Nu! au răspuns oștenii moldoveni. E pămîntul nostru. Pămînt strămoșesc. Să-l apărăm!

Mii de turci au înconjurat cetatea.

Oștenii moldoveni, o mînă de oameni, le țineau piept. Îi ajutau femeile, trăgeau din arcuri copii.

În cetate nu mai erau merinde, nici apă. Și numai iaca un cocostîrc cu un strugure de poamă în cioc.

— Ura! s-au bucurat cei din cetate.

Cocostîrcul le-a mai adus un strugure. Și încă unul... O săgeată cît-cît nu l-a rănit.

Turcii n-au avut încotro. S-au retras.

Hîncu cu oștenii lui i-a urmărit pînă la hotar.

Haiducul Mihu

— Bunele, mai spune despre Mihu, îl roagă Mihaela.

— Mihu? E-he, brav haiduc ! zice bunelul. Odată un turc a luat un cal de la un sărac. În cale îi iese Mihu.

— Scoate hamul de pe cal! îi spune haiducul.

Și îl înhamă pe turcul hapsîn la sanie.

— Du calul de unde l-ai luat!

Îi dă poruncă Mihu și se urcă în sanie.

Omul sărac hoalbă ochii : calul vine din urmă, iar turcul e înhămat la sanie.

Patria

Există o lege.
E bine s-o știi și tu :
Prietenul se alege,
Patria nu.

Patria se moștenește
De la părinții trudiți.
Patria se iubește
Cu ochii umeziți.

De ea în duminici se cântă
Cum mai demult se cânta.
Patria este sfântă
Ca și măicuța ta.

Plaiul meu

Am o casă printre ramuri,
Am un sat întreg de neamuri,
Am un codru, o cîmpie,
Am un grai ce-mi place mie.

Am un plai ca din poveste,
Altul mai frumos nu este,
El mi-i drag pînă la stele
Și pîn dincolo de ele!

Ploaia

Vine ploaia peste lunci
Cu picioare albastre, lungi.
Pic-pic-pic, pic-pic-pic,
Grîul crește mare-n spic.

Iată ca pe țîrieci
Prind în palmă stropii reci
„Ploaie, tu de unde știi
Să crești pîine în cîmpii?!”

Toamna

Bate toamna nucile,
Aurește frunzele,
Îndulcește merele...
Ce ești trist, măi greiere?!

Dacă pleci...

Peste codru ninge iară,
Cîntă un brăduț de-aseară:
Anul Nou cînd o să vie,
O să plec în ospeție...

Dar un brad bătrîn nu-l lasă:
— Puiul tatei, stai acasă.
Cine pleacă dintre noi,
Nu mai vine înapoi...

Ulciorul cu galbeni

Cică era odată un tată și el avea trei feciori. Înainte de moarte le-a zis:

— Fecorii mei. Nu vă las altă avere decît această casă cu vie cu tot. Dar să știți că în vie e îngropat un ulcior cu galbeni.

După moartea tatei feciorii au săpat via, dar n-au găsit nimic.

Fiind săpată și îngrijită, via a rodit ca în povești.

Abia atunci au înțeles feciorii că ulciorul cu galbeni e roada pe care o dă pamîntul.

Bunica

— Tu ești, Radule? a făcut ochii mari bunica.

— Eu. Iată am găsit casa ta. Fără tata.

— Bravo. Ai crescut astă iarnă.

— Și am venit cu treabă. Ai sapă, bunică?

— D-apoi cum.

Radu a făcut un cuib în grădină. Apoi a scos doi cartofi din buzunar și i-a pus în pământ. A mai sfătuit cu bunica, s-a odihnit și a făcut alt cuib. Bunica avea o inimă cât o pîine.

— Gata, am scăpat la ajutor! îl îmbărbătează ea.

— Dar știi ce fac eu?

— Ce faci?

— Îngrop în ograda ta ulciorul cu galbeni!

Doi iezi

Un ieduş umbla la şcoală —
Era harnic, silitor,
Şi nu-ncape îndoială
Era foarte-ascultător.

Îi plăcea grozav cititul,
Orice text necunoscut
Îi părea un pîlc de iarbă
Care trebuie păscut.

Matematica, nici vorbă,
Pe ieduş nu-l speria:
Cît fac unul şi cu unul
Pe corniţe socotea.

Sta cu-n băieţel în bancă:
Iedul cumincior, micuţ,
Iar băiatul, dimpotrivă —
Zbînţuit ca un ieduş.

Și era cam leneș piciul,
Ah! cu chiu cu vai citea,
Exercițiile toate
De la ied le copia.

Și i-au botezat în clasă
Iată-așa într-un moment :
„Iedul care trage chiulul
Și ieduțul eminent”.

Un ied harnic și-un ied leneș...
Ia să-mi spuneți drept, băieți,
Dar să nu ne-audă nimeni :
Voi ce fel de iezi sînteți?

Primul cosmonaut

Pămîntul e rotund. Ca Luna. Ca Soarele. El se rotește în jurul său. O rotație într-o zi și o noapte. De aceea Soarele răsare o dată pe zi.

Pămîntul atrage. Iată de ce corpurile au greutate. Dacă n-ar fi atracția Pămîntului, am putea ridica într-o mînă un elefant, o casă, un munte...

Iuri Gagarin e primul om care a învins atracția Pămîntului. El a ieșit în cosmos. În rachetă totul zbura în jurul său: tocul, cartea, paharul... Și el însuși plutea prin cabină. De ce?

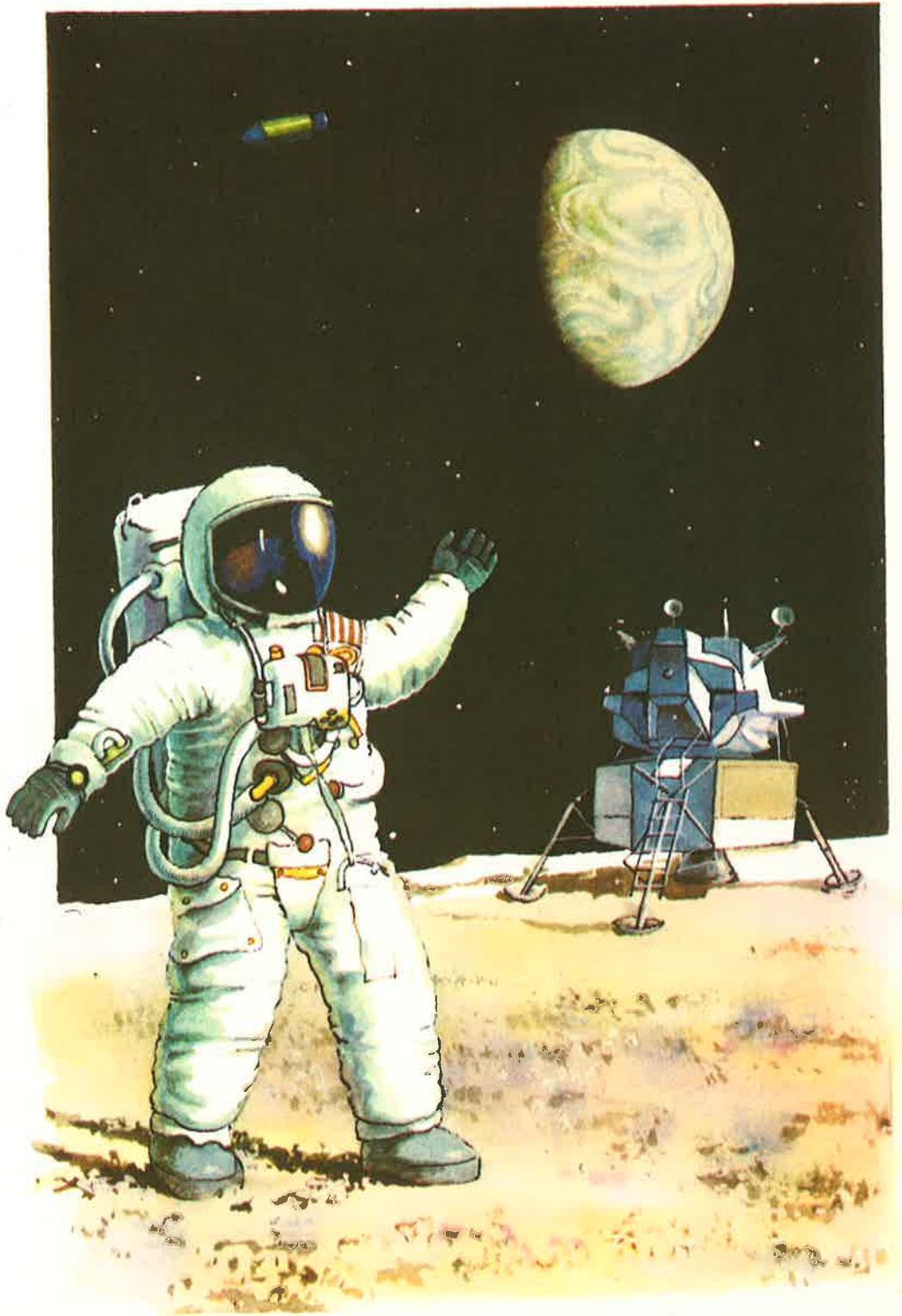
Gagarin a deschis ușa cerului. Acolo pe unde umbla numai povestea.

Luna
și
grîul

Un copil zicea așa:
„De n-ar ninge, nici ploua,
Ca să pot zbura ușor
Și pe lună să cobor”.

O bunică zice-așa:
„De-ar mai ninge și ploua,
Să crești, grîule, frumos
Ca și fața lui Cristos”.

Omul pe lună

Îl cheamă Neil Armstrong, e american. De la 7 ani Neil își câștigă singur bănușii. Întâi îngrijea un cimitir, apoi ducea leacuri pe la casele bolnavilor. Tot câștigul îl dădea la școala de piloți. Încă de pe atunci a învățat să zboare.

Soarta l-a răsplătit. Neil Armstrong e primul om care a coborât pe Lună. Împreună cu alt cosmonaut american — Aldrin. Oamenii de pe pământ n-au dormit în noaptea aceea. Urmăreau cu sufletul la gură ce se întâmplă pe Lună.

Ochii mamei

— Copii, cine v-a dăruit soarele? a întrebat învățătoarea.

— Mama.

— Cum e soarele?

— Frumos.

— Cald.

— Auriu.

— Dar ochii mamei cum sînt?

— Albaștri, a răspuns Rodica.

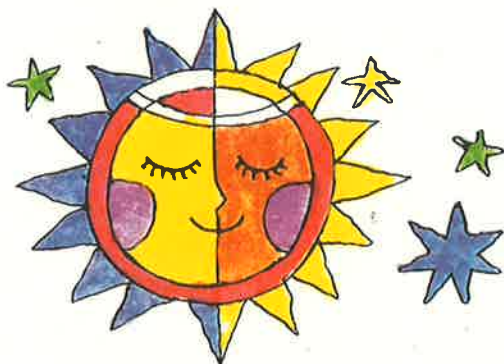
— Negri, a zis Călin.

— Căprui, a spus Gabriela.

— Verzi, a zis Ruxanda.

Numai Bogdan a lăsat capul în jos. El nu știe cum sînt ochii mamei.

— Mama lui Bogdan are ochi triști, a zis Margareta.

Tu, iarbă, tot ai mamă?

Tu, iarbă, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă,
Atunci când înverzești,
De ea îți amintești.

Tu, floare, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă,
Atunci când înflorești,
De ea îți amintești.

Tu, steauă, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă,
Atunci când te ivești,
De ea îți amintești.

Păcală și trenul

Păcală, mergînd pe calea ferată, a văzut trenul venind spre el. Omul s-a așezat între șine și a început să facă semn cu mîna.

Mașinistul, crezînd că este cine știe ce pe linie, a oprit trenul. Păcală, plin de bucurie, s-a dat alături cu trenul și a zis:

— Mă rog, omule, dă-mi și mie un cărbune să-mi aprind luleaua.

Tîndală la doctor

Vine Tîndală la doctor.

— Da ce-ai pățit?

— Mi-a spart capul...

— Cine?

— Vaca.

— Cu cornul?

— Nu. Cu coada.

— Cum așa, cu coada?

— Păi i-am legat o cărămidă de coadă. Să se apere de muște.

Păcală însetat

Păcală, scăldându-se în mare, a îngițit puțină apă. Simțind în gură gustul sărat și amar al apei, a zis:

— Ptiu! Bată-te sfântul! De-aceea ești tu mare, că nici dracul nu te bea.

Casa lui Tîndală

— De ce nu-ți tocmești acoperișul casei, Tîndală? Nu vezi că plouă?

— Cum să-l tocmesc acum? Doar plouă?

— Să-l tocmești atunci cînd va fi vreme frumoasă.

— Păi, dacă va fi vreme frumoasă, pentru ce să-l tocmesc?

Albăstrița

Să nu mă rupi, copilo,
De ieri abia înfloresc.
Te rog să-ți fie milă,
Eu vreau să mai trăiesc.

Nu te uita că-s mică,
Sînt mică, într-adevăr,
Și sînt o floricică,
Dar pot visa un cer.

Mingea

Mingea sare
Ziua toată,
Mingea este
Colorată.
Partea mea
E verde,

Partea ta
Albastră.
Însă mingea,
Însă mingea,
Însă mingea
E a noastră!

Prietenii lui Mitruță

Un om a venit să cumpere hulubi.

— Nu-i vînd, a zis Mitruță. Ei sînt prietenii mei.

Omul s-a întristat. Cînd află Mitruță că el a venit tocmai din alt sat, îi dăruie doi hulubi. Omul îi pune în sîn.

Acasă le-a legat aripile: să nu zboare la Mitruță.

Hulubii ce să facă? Au pornit-o pe jos... Și au mers o zi și o noapte pîna au ajuns în satul lui Mitruță.

„Ah, ce om rău!” a zis Mitruță și le-a sărutat piciorușele.

Pasărea păcii

A fost odată un împărat. Și iată că împăratul a pus la cale un război. Au sunat trîmbițele. S-au adunat oștenii. Aveau arcuri și săgeți. Împăratul și-a prins sabia la șold. Dar la razboi nu te duci cu capul gol. Împăratul a vrut să-și ia coiful și l-a găsit răsturnat. O porumbiță își făcuse cuib în coiful împăratului. Împăratul a căzut pe gânduri. Apoi le-a dat drumul oștenilor acasă. De atunci i se spune porumbului pasărea păcii.

Bunicul

— Bunele, bunele,
Cum e-n război ? Povestește !
— Nu e bine în război, nepoțele.
— Om pe om se ucide, neomenește.

— Bunele, bunele,
Ai fost în război un viteaz ?
— Am fost, nepoțele.
Din armă și eu am tras.

Ardea nemilos în flăcări
Căsuța noastră, căsuța lor.
Am tras și eu din armă
Și n-am vrut să omor !

Teiul

Iuliu a sădit un pui de tei. El are grijă de copăcel.

Primăvara Iuliu îi leagă un mărțișor.

— Azi e ziua ta ! îi spune Iuliu.

Teiul se bucură. Cheamă albinele și fluturii în ospeție.

Dimineața teiul se trezește primul. Ce șoptesc frunzele, băiatul nu înțelege.

Dar teiul se grăbește.

Îi iunie, de ziua lui Iuliu, teiul i-a făcut un dar : a înflorit. Lumea ducea pe la case mi-reasma teiului. Era ziua lui Iuliu în tot satul.

Plugarul

Acum, la secerat,
Plugarule, voinice,
Ești singuru-mpărat
Încoronat cu spice.

Bună dimineața

Peste codrul meu străbun
Iese soarele cel bun !
Iese rumen peste mare,
Peste văi și munți cu brume
Ca o pîine mare-mare
Pentru toți copiii lumii !

Delfinul

(un fapt adevărat)

Își ducea traiul mai mult lângă strîmtoarea cea. Numai el știa drumul printre stîncile ascunse sub apă.

Cum vedea o corabie, delfinul îi ieșea în cale.

Întîi se uita cu ochi grăitori la cîrmaci: adică, ia seama. Vino după mine.

Înoată delfinul înainte și tot întoarce capul : vine corabia sau nu ?

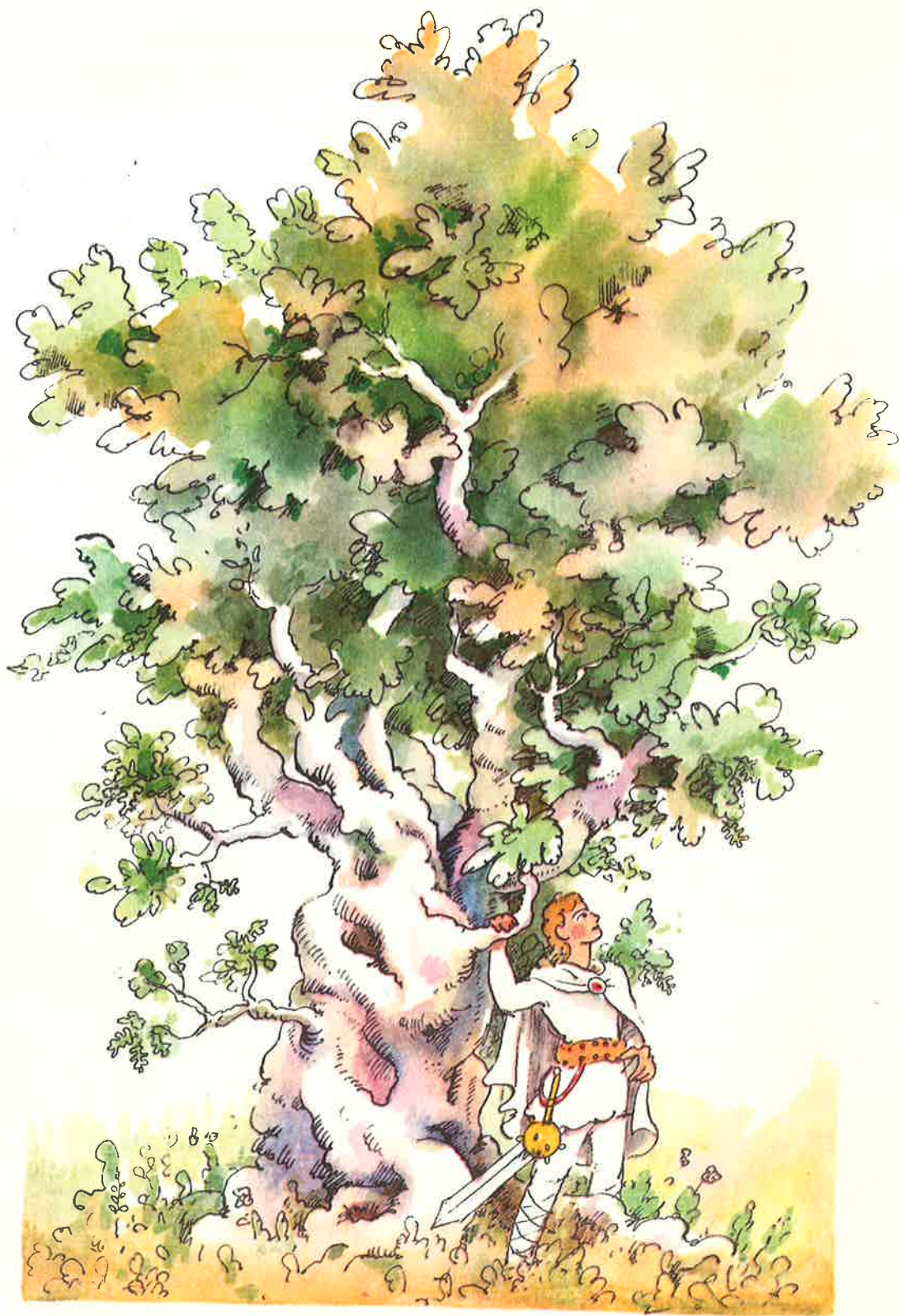
— Ura ! strigau marinarii, cînd ieșeau din strîmtoare, și-i făceau din mînă.

Toate bune, dar într-o zi a apărut corabia „Pinguin”.

Delfinul îi arăta pe unde să treacă. Tocmai atunci un om rău a tras asupra lui un foc de armă.

Rănit și supărat, delfinul s-a retras în largul mării.

Nu-i o luna, nu-i două... Apoi s-a întors. Iar le arăta marinarilor drumul. De „Pinguin”, însă, nu s-a mai apropiat niciodată. Corabia aceasta a naufragiat. Acolo, în strîmtoare, ea s-a lovit de stîncile ascunse sub apă.

Gruia și Făt-Frumos

Tare mai vroia Gruia să aibă un cal. L-ar fi hrănit din pălărie.

Aseară, cum a adormit, parcă se făcea că vede un cal la poartă.

— Iată am venit, zice calul. Sui călare.

Gruia urcă pe cal.

— Acum tu ești stăpînul meu, zice calul. Încotro să te duc ?

— Unde vrei, calule, dar du-mă.

Calul odată trage aer în nări și se ridică în cer. E-he, și cînd a prins a zbura ! Gruia își ținea pălăria cu mîna...

Zboară calul cît zboară și coboară într-o pădure.

Gruia vede un stejar bătrîn-bătrîn. Acela era stejarul lui Ștefan cel Mare. Sub stejar stătea un om. Băiatul l-a cunoscut.

— Bună vreme, Făt-Frumos. Ce faci aici? a întrebat Gruia.

Făt-Frumos i-a pus mîna pe umăr :

— Eu fac ce fac demult, Gruia. Stau la straja codrului.

Ileana Cosânzeana

— Mamă, o întreabă Tudor, de ce îi zici mata casa cea mare ?

— Să încapă mulți oaspeți.

— Dar cînd se duc oaspeții, cine rămîne ?

— Amintirea bunelului și a bunicii.

— Și încă cine rămîne, mamă ?

— Busuiocul. Aici se odihnește el.

— Și mai cine, mamă ?

— Rămîn gherghinele. Ele așteaptă oaspeții.

Tata, însă, i-a spus la ureche :

— Aici trăiește Ileana Cosânzeana. Ea are grijă de odaia aceasta.

— A-a ! s-a bucurat Tudor. Iată de ce e așa de frumos la noi !

De atunci băiatul se ascunde în casa cea mare. Tot are s-o vadă el pe Ileana Cosânzeana.

Într-o zi aude pași. Tudor scoate capul de după pernă. I-i-i, ce-i frumoasă Ileana Cosânzeana !

Ea se apropie de fereastră și trage perdelele. Cînd colo Tudor o vede pe mama cu niște busuioc în mînă.

- Nu cumva mata ești Ileana Cosânzeana?
o întreabă baiatul.
- Eu, a zîmbit mama și ia ciufulit părul.

Eu n-o să mă despart

De tată și de mamă
Eu n-o să mă despart.

De frate și de soră
Eu n-o să mă despart.

De doină și de horă
Eu n-o să mă despart.

Căci dacă m-oi desparte
De Patrie, de neam,—

Uscă-mă-voi ca frunza
Căzută de pe ram.

УЧЕБНОЕ ИЗДАНИЕ

Вангели Спиридон Степанович
Виеру Григоре Павлович
Саинчук Алексей Глебович

БУКВАРЬ

(на молдавском языке)

Redactor O. Dolgan
Redactor artistic V. Deviza
Tehnoredactor B. Belfor
Corector A. Vuluță

FIN 4977

Dat la cules 27.12.89. Bun de tipar 03.05.90
Formatul 70×100/16, Hirtie ofset № 1.
Garnitură accident grotesc pentru reviste
Coli de tipar conv. 14,30. Impr. crom. conv. 57,61.
Coli editoriale 16,80. Tîraj 69 000.
Prețul cu peliculară 70 c ;
fără peliculare 60 c. Comanda № 2.
Editura „Lumina”, 277004 Chișinău,
bulevardul Lenin, 180.
Combinatul poligrafic Chișinău,
str. Berzarin, 35.
Comitetul de Stat al R.S.S. Moldovenești
pentru edituri, poligrafie
și comerțul cu cărți

